

Dokuz Eylül Üniversitesi Program Öz Değerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu

İÇİNDEKİLER	Sayfa No
GİRİŞ	v
Hazırlayanlar	vi
Kavramlar	vii
Kısaltmalar Listesi	ix
PROGRAM HAKKINDA BİLGİLER	1
A.KALİTE GÜVENCE SİSTEMİ	1
A.1. Misyon ve Stratejik Amaçlar	1
A.1.1. Misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedefler	1
A.1.2. Kalite güvencesi, eğitim-öğretim, araştırma geliştirme, toplumsal katkı ve yönetim sistemi politikaları	2
A.1.3. Programın performans yönetimi	3
A.2. Program İç Kalite Güvencesi	4
A.2.1. Program Kalite Komisyonu	4
A.2.2. İç kalite güvencesi mekanizmaları	5
A.2.3. Program yöneticilerinin etkinliği ve kalite güvencesi kültürü	5
A.2.4. İç paydaşların kalite güvencesi, eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, yönetim vb. süreçlerine katılımı	6
A.2.5. Dış paydaşların kalite güvencesi, eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, yönetim vb. süreçlerine katılımı	7
A.3. Uluslararasılaşma	8
A.3.1. Programın uluslararasılaşma faaliyetleri, performans izlemesi ve iyileştirilmesi	8
B. EĞİTİM VE ÖĞRETİM	9
B.1. Eğitim Planı	9
B.1.1. Eğitim planının tasarımı	9
B.1.2. Program eğitim amaçları	11
B.1.2.1. Program eğitim amacının tasarımı	11
B.1.2.2. Program eğitim amacının tasarımına paydaş katılımı	11
B.1.2.3. Program eğitim amacının yayılımı	11
B.1.2.4. Eğitim amaçlarına ulaşma seviyesini ölçme ve değerlendirme	11
B.1.3. Program Çıktıları	12
B.1.3.1. Program çıktılarının tasarımı	12
B.1.3.2. Program çıktılarının tasarımına paydaş katılımı	12
B.1.3.3. Program çıktılarının yayılımı	12
B.1.3.4. Program çıktılarını sağlama düzeyini ölçme ve değerlendirme	12
B.1.3.5. Program çıktılarının güncellenmesi	13

B.1.4. Öğrenme çıktıları	14
B.1.4.1. Öğrenme çıktılarının tasarımı	14
B.1.4.2. Öğrenme çıktılarının yayılımı	14
B.1.4.3. Öğrenme çıktılarını sağlama düzeyini ölçme ve değerlendirme	14
B.1.4.4. Öğrenme çıktılarının güncellenmesi	14
B.1.5. ÖÇ, PÇ ve TYYÇ uyumu	15
B.1.6. Eğitim planının uygulanmasında kullanılan öğretim yöntemleri	16
B.1.7. Ulusal krediler ve öğrenci iş yüküne dayalı tasarım (AKTS)	16
C. ÖĞRENCİLER	17
C.1. Kurum içi ve kurum dışı öğrenci kabulü	17
C.2. Programlar arası anlaşmalar, öğrenci hareketliliği	17
C.3. Akademik ve kariyer danışmanlığı	18
C.4. Öğrenci merkezli öğrenme ve öğretme (Öğretim yöntem ve teknikleri)	19
C.5. Ders başarısı ölçme ve değerlendirme	20
C.6. Mezuniyet yeterliliği	21
D. ÖĞRETİM KADROSU	21
D.1. Öğretim kadrosunun, programın eğitim faaliyetlerini yürütmede sayıca yeterliliği	21
D.2. Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalı ve programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır	22
D.3. Eğitim faaliyetlerine yönelik teşvik ve ödüllendirme	23
E. ALTYAPI ve HİZMET OLANAKLARI	24
E.1. Öğrenme kaynakları	24
E.1.1. Öğrenme alanları	24
E.1.2. Modern eğitim araçlarının eğitime entegrasyonu	24
E.1.3. Kütüphane olanakları	25
E.1.4. Sosyal, kültürel, sportif faaliyetler	25
E.1.5. Tesis ve altyapılar (Yemekhane, yurt, teknoloji donanımlı çalışma alanları, mediko vs.)	25
E.1.6. Öğrenme alanlarında güvenlik önlemleri	25
E.1.7. Engelsiz Üniversite	26
E.1.8. Rehberlik, psikolojik danışmanlık, mentörlük vb	27
E.1.9. Mezun izleme sistemi	27

F. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME	28
F.1. Araştırma Stratejisi ve Hedefleri	29
F.2. Araştırmaların yerel/ bölgesel/ ulusal kalkınma hedefleriyle ilişkisi	29
F.3. Araştırma Kaynakları	30
F.4. Lisansüstü eğitim	30
F.4.1. Lisansüstü programlar	30
F.4.2. Öğrencinin programa kabulü ve mezuniyet şartları	31
F.4.3. Lisansüstü eğitim performansı	31
F.5. Öğretim elemanlarının araştırma yetkinliğinin geliştirilmesi	32
F.6. Araştırma Performansı	33
G. TOPLUMSAL KATKI	34
G.1. Toplumsal Katkı Stratejisi	34
G.2. Toplumsal katkı faaliyetlerinin yönetimi	35
G.3. Toplumsal Katkı Kaynakları	35
H. YÖNETİM SİSTEMİ	36
H.1. Organizasyon yapısı	36
H.2. Kaynakların Yönetimi	37

GİRİŞ

Dokuz Eylül Üniversitesi, eğitimde kalite güvencesini arttırmak üzere yürüttüğü faaliyetlerini 2010 yılında başlattığı Bologna Süreci olarak da bilinen Avrupa Yükseköğretim Alanına Uyum Süreci çalışmaları ile daha sistematik bir yaklaşım kazandırmıştır. Üniversite düzeyindeki süreçlerde öncülük etmek adına bir Bologna Eşgüdüm Komisyonu oluşturulmuş, Avrupa Yükseköğretim Alanına Uyum Süreci'nde, Üniversitemizin bütün programlarını kapsayacak şekilde paydaş analizleri yapılmış; eğitim amaçları, ders öğrenme çıktıları ve program çıktıları (program yeterlilikleri) belirlenmiştir. Avrupa Kredi Transfer Sistemi'ne göre öğrenci iş yükünü temel alarak derslerin AKTS kredileri saptanmış ve ders öğretim planları güncellenmiştir. Üniversitemiz ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarının genel tanıtımını ve ders içeriklerini içeren bilgi paketi Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanmıştır. Bilgi paketi, Üniversitemizde yürütülen programların mezunlarına sağladığı yeterliliklerin şeffaf ve karşılaştırılabilir bir şekilde sunulmasını sağlamaktadır. Bilgi paketinde program yeterlilikleri, ders kazanımları, ders başarısı değerlendirme ölçütleri, ders AKTS değerleri gibi çeşitli bilgiler mevcuttur.

Üniversitemizde değişim programları kapsamında öğrenci hareketliliğinin yürütülmesi ve bilgi paketinin işlerliği açısından Avrupa Kredi Transfer Sistemi'ne gösterilen uyum neticesinde, 2012 yılında Avrupa Komisyonu tarafından verilen AKTS Etiketini alınmıştır. Üniversitemizin Haziran 2012'de yapmış olduğu Diploma Eki (DE) Etiketini başvurusu, ulusal Bologna uzmanları takımı ve Avrupa düzeyindeki Bologna uzmanlarının yapmış olduğu değerlendirme sonucunda Avrupa Komisyonu tarafından başarılı bulunmuştur. Diploma Eki belgesi, Avrupa'da yükseköğretim alanında diploma ve derecelerle ilgili olarak ortak ve herkesçe anlaşılır formatta bilgi sağlamak için tasarlanmış bir form olup, uluslararası şeffaflığı pekiştirmek amacıyla, öğrencilerin diplomalarına ek olarak verilen tamamlayıcı bir belge niteliğindedir.

2015 yılında Yüksek Öğretim Kalite Kurulu'nun (YÖKAK) kurulması ile birlikte, Üniversitelerin eğitimde kalite güvence sisteminin yanı sıra, araştırma, topluma hizmet ve yönetim sistemi bileşenlerini de kapsayacak şekilde kalite güvencesinin sağlanması yönünde çalışmalar başlamıştır. Bu amaçla her yıl YÖKAK'a Kurumsal İç Değerlendirme Raporu (KİDR) sunulmaktadır. 2016 yılında hazırlanan ilk KİDR'e göre Üniversitemiz 2017 yılında Dış Değerlendirme geçirmiştir.

Yükseköğretimde kalite kültürünün yayılması, kalite güvencesinin sürekliliği ve iyileştirilmesi için programların mevcut durumlarını değerlendirmeleri ilk basamak olarak görülmektedir. Bu amaçla, YÖKAK tarafından program öz değerlendirmesinin yapılması yönünde üniversitelere destek olunmuş ve bir bilgi yönetim sistemi kurularak üniversitelerin kullanımına açılmıştır. Üniversitemizde 2019-2020 akademik yılında pilot programlar seçilerek sadece eğitim-öğretim başlığında program öz değerlendirmesi yapılmıştır. Bu öz değerlendirmelerden alınan geri bildirimlerde; eğitim-öğretimin yanı sıra araştırma, topluma katkı, yönetim sistemi ve uluslararasılaşma kalitesinin de değerlendirilmesi, değerlendirme ölçütlerinin kurumumuza

özgü tanımlanması, her bir ölçüt için değerlendirme kriterlerinin ve kanıtların açıklayıcı olması talep edilmiştir. Bu doğrultuda, DEÜ Kalite Komisyonu üyeleri ile “Program Öz Değerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu” hazırlanmış ve programların kullanımına sunulmuştur. Kurumumuzda program öz değerlendirmesinin yaygınlaşması ile birlikte, programlardan gelecek olan geri bildirimlere göre kılavuzun güncellenerek daha kullanıcı dostu olması sağlanacaktır.

Üniversitemizde kalite güvence sisteminin yaygınlaşması için program öz değerlendirme önemli ve gerekli bir araçtır. Programların, eğitim-öğretim, araştırma, topluma hizmet, yönetim sistemi ve uluslararasılaşma gibi alanlarda gerçekleştirdikleri faaliyetlerini bir plana göre uygulamaları ve ardından uygulamalarını kontrol ederek önlemler almaları gereklidir. Kalite güvence sisteminin temelini oluşturan yaklaşım PUKÖ döngüsü olarak tanımlanmaktadır. Program öz değerlendirmeleri ve PUKÖ döngüsü uygulamaları, Üniversitemizde sürekli iyileşmeye katkıda bulunacaktır.

HAZIRLAYANLAR

Program Öz Değerlendirme Kılavuzu hazırlıklarında görev alan Dokuz Eylül Üniversitesi Kalite Komisyonu üyeleri,

Prof.Dr. Ömür Nezcan ÖZMEN	İşletme Fakültesi
Prof.Dr. Ester Eti AKYÜZ LEVİ	Mimarlık Fakültesi
Prof.Dr. Pınar TUNCEL	Tıp Fakültesi
Prof.Dr. İlgi KARAPINAR	Mühendislik Fakültesi
Prof.Dr. Bahar BARAN	Eğitim Fakültesi
Prof.Dr. Pınar SÜRAL ÖZER	İktisat Fakültesi
Doç.Dr. İlkay TAŞ GÜRSOY	Reha Midilli Foça Turizm Fakültesi
Araş.Gör. Ali Selkor ATAK	Hukuk Fakültesi
Furkan DURU	Tıp Fakültesi Öğrenci Temsilcisi

KAVRAMLAR

Kalite Güvence Sistemi:

Yükseköğretim Kalite Kurulu; 23 Temmuz 2015 tarihinde kurulmuş ve Yükseköğretim kurumlarının eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idari hizmetlerinin kalite düzeylerine ilişkin ulusal ve uluslararası kalite standartlarına göre değerlendirmeler yapan, iç ve dış kalite güvencesi, akreditasyon süreçleri ve bağımsız dış değerlendirme kurumlarının yetkilendirilmesi süreçlerini yürüten bir kuruluştur. Kalite güvence sistemi yükseköğretim kurumlarının eğitim-öğretim, araştırma ve toplumsal katkı faaliyetleri ile idari hizmetlerinin iç ve dış kalite güvencesi ve akreditasyon süreçlerini planlama ve uygulama esaslarının tümünü kapsamaktadır. Kalite Kurulu, yükseköğretimde kalite güvence sisteminin temel prensiplerini aşağıdaki gibi tanımlamaktadır.

- a) Üniversite bünyesinde kalite güvencesi kültürünün yaygın duruma getirilmesi,
- b) Üniversite bünyesindeki kalite güvencesi çalışmalarının üniversitenin ilan ettiği Kalite Politikası esaslarına dayanması,
- c) Üniversite içinde öğretim elemanlarının akademik konularda, idari personelin ise yönetsel konularda kalite süreçlerini sahiplenmesi ve temel görevlerinden birisi olarak görmesi,
- d) Tüm faaliyetlerin planlanması, plana uygun olarak uygulanması, uygulama neticelerinin görülmesi için ölçme işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve ölçme neticelerine göre geliştirilmesi gereken alanların tespit edilerek geliştirme çalışmalarının gerçekleştirilmesi,
- e) Üniversite içindeki tüm süreçlerin ilkeler ve görev tanımlarının yazılı hale getirilmesi ve yazıldığı gibi uygulanması.

Üniversitemizin, eğitimde kalite güvence sistemi, programlar bazında tescilli kuruluşların akreditasyonu ile başlamıştır. Bologna Süreci ile birlikte bütün programlara yayılımı sağlanmıştır. Ancak Üniversitenin temel görevlerinden olan araştırma, topluma hizmet ve yönetim sisteminde de kalite güvence sisteminin kurulması ve sürdürülmesi gereklidir. Kurumsal ölçekte stratejik plan, iç kontroller ve raporlama ile bu süreçler yürütülmektedir. Ancak, eğitim birimleri ve programlar bu sürecin parçasıdır ve tüm faaliyetlerin planlanması, plana uygun olarak gerçekleştirilmesi, faaliyetlerin kontrol edilmesi gereklidir. Kalite güvencesinin son basamağı, sürekli iyileşmenin gereği olarak önlem almak veya iyileştirme değildir. Program ve birimlerin, faaliyetlerini “kontrol etmeleri” veya “izlemeleri” hedeften sapmalar, gerçekleşmeyen faaliyetler, riskler ya da fırsatlar konusunda “önlem” almaları gereklidir. Planla-Uygula-Kontrol et-Önlem al- döngüsünün tamamlanması kalite güvence sisteminin temelini oluşturmaktadır. Program öz değerlendirme, programların eğitim-öğretim, araştırma, topluma hizmet ve yönetim sistemlerini nasıl planladıklarını, uygulama ve kontrol yöntemlerini ve en önemlisi nasıl **önlem** aldıklarını tanımlamaları için kullanılan bir araçtır.

Eğitim planı:

Rehber dokümanda müfredat eğitim planı olarak isimlendirilmiştir. Ön lisans, lisans ve lisans üstü eğitimde, eğitim amaçlarını ve program çıktılarını sağlamak üzere hazırlanmış öğrencilere bilgi-beceri ve yetkinlik kazandıracak teorik ve uygulamalı dersleri içeren plandır.

Öğretim Yöntemi:

Program öz değerlendirme ölçütleri, yüz yüze geleneksel öğretim ile uzaktan öğretim yöntemi ve programa özgü diğer öğretim yöntemleri için geçerlidir.

Program Öz Değerlendirme:

Programların eğitim-öğretim, araştırma, topluma katkı ve yönetim sistemlerini belirli ölçütlere göre değerlendirerek raporlamasıdır. Akademik yıl esas alınarak değerlendirme yapılır. Program başkanı ve programın iç paydaşları ile komisyonların ortak çalışması ile hazırlanan raporlar “Dış değerlendirici” tarafından ölçütleri sağlama yeterliliği veya gelişmesi gereken alanlar açısından değerlendirilir. Program öz değerlendirme iki yıllık ya da dört yıllık periyotlarda yapılabilmektedir. Programların dış ya da akran değerlendirme raporlarına göre, gelişmesi gereken alanlarda iyileştirme yapmaları gereklidir.

Programın Olgunluk Seviyesi:

Programın her bir ölçütteki PUKÖ döngüsü açısından hangi seviyede olduğunu göstermektedir. Döngülerin tamamlanmasında iç ve dış paydaş katılımının derecesi belirlenmektedir. Planlama, Uygulama, Kontrol aşamalarını tamamlayarak Önlemler alınması (PUKÖ) ve bu önlemlerin yeterliliğinin izlenmesi olgunluk seviyesinin göstergesidir.

Kanıt:

Programların olgunluk seviyesini belirlemede esas alınacak olan dokümanlardır. Program tarafından beyan edilen faaliyetlerin basılı ya da elektronik olarak kayıtlarının sunulması gereklidir. Rehber doküman içinde belirtilenler dışında da kanıtlar sunulabilir.

Akran Değerlendirmesi ve Akran Değerlendiricisi:

Program değerlendirmede kurum içi/ kurum dışı eğitim almış, program değerlendirme çalışmalarında görev almış üniversitemiz akademik personelinden seçilen bir başkan ve en az bir üyeden oluşmaktadır. Akran değerlendiriciler, değerlendirilen program dışında diğer programlarda görev yapan akademik personellerden oluşturulur.

Değerlendirme Takvimi:

Değerlendirme dönemine akademik takvime göre karar verilir. Güz ve bahar dönemleri için tek bir rapor hazırlanır. Programın öz değerlendirme raporu akran değerlendiriciler tarafından incelendikten sonra ihtiyaç duyulursa program ziyareti yapılarak “yerinde değerlendirme” de yapılabilir. Bütün bulgular ışığında hazırlanan akran değerlendirme raporu program başkanına sunulur. Programın değerlendirme raporunda revizyon yapma hakkı vardır. Bulgulara göre, programın PUKÖ döngüsünü başlatması gereklidir.

KISALTMALAR LİSTESİ

AKTS: Avrupa Kredi Transfer Sistemi

BBY: Bilgi, beceri ve yetkinlikler

KİDR: Kurumsal İç Değerlendirme Raporu

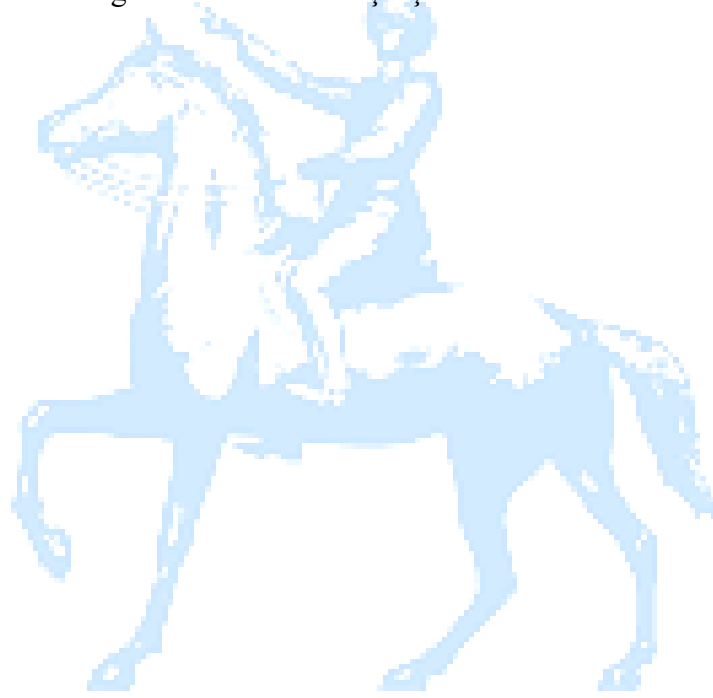
ÖÇ: Öğrenme Çıktısı

PÇ: Program Çıktısı

PUKÖ: Planla-Uygula-Kontrol et-Önlem al

YÖKAK: Yüksek Öğretim Kalite Kurulu

TYYÇ: Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi

İZMİR-1982

PROGRAM HAKKINDA BİLGİLER

1. İletişim Bilgileri

Program yöneticilerinin iletişim bilgileri, programın web sayfası ve bilgi paketi web sayfası gibi bilgiler sunulmalıdır.

2. Tarihsel Gelişimi

Programı tanıtmak amacıyla, programın kuruluş tarihi, kurucuları, kısaca, YÖK atlas verilerine göre Türkiye tercih sıralamasındaki yeri. Hangi yüzdelerden öğrenci aldığı, kontenjan, öğrenci ve mezun sayıları, mezunlarının çalışma alanları vb. (maksimum 500-1000 kelime ile özetlenmesi)

A. KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİ

Kalite güvencesi eğitim-öğretim, araştırma, topluma hizmet ve yönetim sisteminde sürekli iyileştirme hedefiyle kurulması gereken bir sistemdir. Bu amaçla programlar, tescilli akreditasyon kurumlarından almış oldukları sertifikasyon ile ya da bu güvenciyi sağlayacak standartlara göre sistemlerini kurabilirler.

A.1. Misyon ve Stratejik Amaçlar

A.1.1. Misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedefler

Program, misyon ve vizyonunu iç ve dış paydaşlarından almış olduğu geri bildirimlerle belirlemelidir. Mevcut misyon ve vizyon, dış ve iç paydaşlarla belirlenmedi ise güncellenmeli ya da misyon/vizyonun uygun olduğuna dair iç ve dış paydaşların görüşü alınmalıdır. Programın misyon/vizyonunun, Dokuz Eylül Üniversitesi'nin misyon ve vizyonu ile uyumlu olması beklenmektedir. Misyon/vizyon belirlemek üzere yapılan iç-dış paydaş çalışmalarına ait kanıtlar (imzalı ve tarihli toplantı katılımcı listesi, fotoğraf, anket sonuçları, tutanaklar, rapor vb) kayıt altına alınmalıdır ve gerektiğinde sunulmak üzere arşivlenmelidir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Programda misyon, vizyon, tanımlanmıştır.
2. Programın misyon ve vizyonu DEÜ stratejik planı ile uyumludur.
3. Programın, DEÜ stratejik planı ile uyumlu stratejik amaçları ve hedefleri vardır.
4. Stratejik hedef ve amaçlar iç paydaş katılımı ile hazırlanmıştır.
5. Stratejik hedef ve amaçlar dış paydaş katılımı ile hazırlanmıştır.
6. Programa ait stratejik amaçlar ve hedefler uygulanmaktadır.
7. Programa ait stratejik amaçlar ve hedefler izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
8. İzleme sonuçlarına göre önlemler alınmış ve iyileştirmeler yapılmıştır

Kanıtlar;

- Kurumsal Stratejik Planla uyumlu olarak belirlenmiş program misyon/ vizyon/ stratejik amaçları ve hedefleri.
- Program stratejik amaçları ve hedeflerinin dış ve iç paydaş görüşlerine göre belirlendiğine dair kanıtlar.

- İç ve dış paydaş görüşleri alındığına dair anket, odak grup çalışması, toplantı vb. tutanaklar.
- Stratejik hedeflere ulaşma derecesini gösteren değerlendirme, toplantı vb. tutanakları.
- PUKÖ döngüsü iyileştirmeleri.

A.1.2. Kalite güvencesi, eğitim-öğretim, araştırma geliştirme, toplumsal katkı, uluslararasılaşma ve yönetim sistemi politikaları

Programın kalite güvence sistemini yukarıda belirtilen alanlarda uygularken izlediği yaklaşımın tanıtılması hedeflenmektedir. Bu amaçla, tescilli akreditasyon, öz değerlendirme raporları, kalite belgesi ya da programın uygulamış olduğu özgün yöntemler açıklanabilir. Program eğitim, araştırma, topluma hizmet, yönetim sistemi ve uluslararasılaşma hakkında varsa politikalar beyan edebilir. Politika belirlenme sürecinde iç ve dış paydaş katılımının olması ve bu sürecin organizasyonuna ait kanıtların sunulması beklenmektedir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Programda kalite güvencesi, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme, toplumsal katkı, yönetim sistemi ve uluslararasılaşma gibi temel alanların bazılarında tanımlı politikalar bulunmaktadır.
2. Programın kalite güvence, eğitim-öğretim (geleneksel ve uzaktan öğretim), araştırma, topluma hizmet, yönetim sistemi ve uluslararasılaşmayı kapsayan politikası mevcuttur.
3. Tüm alanlardaki politikaların birbirleri ile olan ilişkileri kurulmuş olup politikadaki bu bütüncül yapı, iç kalite güvence sistemini yönlendirmektedir.
4. Programın politikaları kurumsal politikalarla uyumludur.
5. Bu politikalar programdaki planlama veya karar alma süreçlerinde kullanılmaktadır.
6. Kalite güvencesi, eğitim, araştırma, topluma hizmet, yönetim sistemi ve uluslararasılaşma alanlarının tümünde tanımlı politikalar doğrultusunda yapılan uygulamalar bulunmaktadır ve bu uygulamalardan bazı sonuçlar elde edilmiştir.
7. Uygulamaların sonuçları iç paydaşlarla değerlendirilmektedir.
8. Uygulamaların sonuçları dış paydaşlarla değerlendirilmektedir.
9. Uygulamaların sonuçları izlenmektedir.
10. İzleme sonuçlarına göre önlemler alınmış ve iyileştirmeler yapılmıştır.
11. Politikalarla ilişkili olarak programa özgü ve yenilikçi birçok uygulama bulunmaktadır.

Kanıtlar;

- Politika belgeleri.
- Politika belgelerinin paydaş katılımıyla hazırlandığını kanıtlayan belgeler.
- Politika belgelerinin web sayfasından paylaşıldığına ilişkin göstergeler.
- Politika belgelerinde bütüncül ilişkiyi gösteren ifadeler ve uygulama örnekleri (Eğitim programlarında araştırma vurgusu, araştırma süreçlerinde topluma hizmet vurgusu).
- Politika belgeleri ile iç kalite güvencesi sistemi arasındaki ilişkiyi gösteren ifadeler ve uygulama örnekleri.

- *Politika belgelerinin izlendiğine ve değerlendirildiğine ilişkin mekanizmalar.*
- *Politika belgelerinin programın hedefleri ve belirlenmiş olan performans göstergeleri ile ilişkisi.*
- *Politika belgeleri yıllık değerlendirme raporları.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

A.1.3. Programın performans yönetimi

Programın, stratejik plan (2021-2025) ile uyumlu hedeflerini ve performans göstergelerini sistematik olarak gözden geçirmesi ve bu performansların gerçekleştirilme seviyelerini belirleyerek değerlendirmesi beklenmektedir. Programlar performans göstergesi olarak Stratejik planda verilen kurumsal göstergeleri, YÖK Karne (YÖK Üniversite İzleme Ve Değerlendirme Raporları), YÖKAK göstergelerini ya da akran olarak seçtikleri sıralamalarda daha yüksek olan programların göstergelerini seçebilirler. Değerlendirmelerde kullanılan yazılımlar, iç ve dış paydaş katılımları açıklanmalıdır. Ulaşılamayan hedefler ya da performans göstergeleri için gerekçeler, önlemler, iyileştirme çalışmalarına ait bilgiler sunulmalıdır. Bu amaçla başlatılan/ tamamlanan PUKÖ döngüleri, izlemeler/ kontroller ve elde edilen iyileştirmelerin açıklanması gereklidir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Programda, stratejik planla uyumlu performans göstergeleri vardır.
2. Performans yönetimi ya da izleme mekanizmaları kurulmuştur.
3. Programda performans yönetimi tüm alanları kapsayacak şekilde ve sistematik olarak yapılmaktadır.
4. Tüm alanları kapsayacak şekilde izlemeler yapılmaktadır.
5. İzleme sonuçları iç paydaşlarla değerlendirilmektedir.
6. İzleme sonuçları dış paydaşlarla birlikte değerlendirilmektedir.
7. İzleme sonuçlarına göre önlemler alınmış ve iyileştirmeler yapılmıştır.
8. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Stratejik plan ile uyumlu programa ait performans göstergeleri.*
- *Performans göstergelerinin periyodik olarak izlenmesinde kullanılan araçlar/ raporlar.*
- *İzlemelerin, iç ve dış paydaşlarla değerlendirildiğini gösteren kanıtlar.*
- *Performans göstergelerine yönelik başlatılan PUKÖ döngüleri.*
- *İyileştirme planları ve gerçekleştirmeler.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

A.2. Program İç Kalite Güvencesi

İç kalite güvencesini sağlamak üzere uygulamaların açıklanması beklenmektedir. Belgelenmiş kalite süreçleri ya da program tarafından belgesiz olarak uygulanan yöntemler açıklanabilir. İç kaliteyi sağlamak üzere programdaki organizasyon yapısı açıklanmalıdır. Program Kalite Komisyonu veya benzeri yapıların kurulmuş olması beklenmektedir. Bütün yapılanmalardaki yetki, görev ve sorumluluklar açık şekilde tanımlanmalı ve programda yerleşik bir kalite kültürünün oluşturulması için çalışmalar yürütülmelidir.

A.2.1 Program Kalite Komisyonu

Programda eğitim öğretim, araştırma geliştirme, toplumsal katkı, yönetim sistemi, akreditasyon vb. komisyonların görev ve sorumluluklarına iç kalite güvence süreçlerinin kurulması ilave edilebileceği gibi, bu alanları kapsayan bir kalite komisyonu kurulabilir. Bu komisyonda öğrenci temsilcisinin olması tavsiye edilmektedir. Kalite komisyonu ya da yukarıda belirtilen alan komisyonları programlı ya da ihtiyaca göre olağanüstü toplantılarla değerlendirmeler yapmalı ve bu değerlendirmelere göre iyileştirme ihtiyaçları belirlenmelidir. Kalite ile ilgili komisyonun yetki ve görevleri tanımlanmış, izleme ve değerlendirme dönemlerinin planlanmış olması gereklidir. Komisyonun, değerlendirmelere göre yapılacak faaliyetler, izlemeler, iç ve dış paydaşlarla ilgili çalışmalar, PUKÖ döngüleri ve iyileştirme izlemeleri gibi faaliyetlerin sistematik/planlı olarak yapılması konusunda çalışmaların yürütülmesini sağlayacak bir yapıya sahip olması beklenmektedir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Programda kalite güvencesi süreçlerini yürütmek üzere oluşturulmuş bir komisyon mevcuttur.
2. İlgili komisyonunun yetki, görev ve sorumlulukları ile organizasyon yapısı tanımlanmıştır.
3. Komisyon yetki, görev ve sorumluluklar kapsamında planlama ve/veya karar alma süreçlerinde etkin rol almaktadır.
4. İlgili komisyonun uygulamaları programın iç kalite güvencesi kapsamındaki bütün bileşenleri içerecek şekilde yürütülmektedir.
5. İlgili komisyon sistematik izlemeler yapmakta ve bunlar iç paydaşlarla değerlendirilmektedir.
6. İzleme sonuçları dış paydaşlarla birlikte değerlendirilmektedir.
7. İzleme sonuçlarına göre önlemler alınmış ve iyileştirmeler yapılmıştır.
8. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra, programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- Programın kalite ile ilgili komisyonunun yetki ve sorumluluklarının tanımlandığı dokümanlar.
- Komisyonun yıllık çalışma planı.
- Kalite Komisyonunun organizasyon yapısı.
- Program Danışma Kurulu Listesi.

- *Yıllık izleme raporları.*
- *Komisyunun yürüttüğü faaliyetlere iç ve dış paydaşlarının katılımını gösteren kanıtlar (Öğrenci görüşmeleri, Toplantılar, etkinlikler, anketler ve raporlar).*
- *PUKÖ döngüsüne ait kanıtlar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

A.2.2 İç kalite güvencesi mekanizmaları

Programda yürütülen/tamamlanan PUKÖ döngülerinin ayrıntılı olarak açıklanması beklenmektedir. PUKÖ döngüsü başlatma ve yürütme süreçleri, sorumlular, ölçme değerlendirmeler, tamamlanma süreleri ve çıktılarının programa olan katkılarının değerlendirilmesi gereklidir. PUKÖ döngüsünü uygulamaya yönelik yöntemler ve takvimlendirme açıklanmalıdır.

Programın olgunluk düzeyi;

1. Programda iç kalite güvencesi sistemi ve mekanizmaları mevcuttur.
2. İç kalite güvencesi mekanizmaları (süreçler, PUKÖ döngüleri, görevler, yetki ve sorumluluklar, kalite araçları) bütün alanları/süreçleri (eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, toplumsal katkı, yönetim sistemi) kapsamaktadır.
3. Programda iç kalite güvencesi mekanizmaları uygulanmaktadır.
4. Sonuçlar sistematik olarak izlenmekte ve iç paydaşlarla değerlendirilmektedir.
5. İzlemelerin sonuçları dış paydaşlarla birlikte değerlendirilmektedir.
6. İzlemelerin sonuçlarına göre iyileştirmeler yapılmaktadır (PUKÖ döngüsü başlatılmaktadır).
7. İç kalite güvencesi mekanizmalarında örnek uygulamaları mevcuttur.

Kanıtlar;

- *İç kalite güvence sistemi ve mekanizmalarına ait dokümanlar.*
- *İzleme ya da değerlendirme raporları.*
- *Paydaş katılımına ilişkin belgeler.*
- *Akademik Kurul/ Bölüm Kurulu kararları.*
- *Yıllık iyileştirme raporları.*
- *PUKÖ çevrimlerine ilişkin dokümanlar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

A.2.3 Program yöneticilerinin etkinliği ve kalite güvencesi kültürü

Program yöneticilerinin, iletişim, yönetim etkinliği ile program yönetimi konusundaki bilgi ve becerilerini ölçmeye yönelik çalışmaların yürütülmesine ait mekanizmalar olması beklenmektedir. Program yöneticilerinin kalite güvence sistemini yaygınlaştırmak ve içselleştirmek için bilgilendirme, eğitim ya da toplantılar yapması önerilmektedir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Program yöneticilerinin etkinliğini ölçmeye yönelik mekanizmalar mevcuttur.
2. Yönetici etkinliğini ölçmeye yönelik mekanizmalar sistematik olarak uygulanmaktadır.
3. Sonuçlar sistematik olarak izlenmekte ve iç paydaşlara geri bildirim yapılmaktadır.
4. Sonuçlar sistematik olarak izlenmekte ve dış paydaşlara geri bildirim yapılmaktadır.
5. İzlemelerin sonuçlarına göre iyileştirmeler yapılmaktadır (PUKÖ döngüsü başlatılmaktadır).
6. Programda yönetici etkinliği ve kalite güvence kültürü konusunda yenilikçi uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- Programın yönetici etkinliğini ve yetkinliklerini ölçmek ve izlemek için kullanılan yöntemler.
- Program yöneticilerinin, yönetim yeteneklerini geliştirmek üzere almış olduğu eğitimler, sertifikalar.
- Programda kalite kültürünü geliştirmek, ölçmek ve izlemek için kullanılan yöntemler.
- Paydaş geri bildirimlerine yönelik kanıtlar.
- Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.

A.2.4. İç paydaşların kalite güvencesi, eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, yönetim ve uluslararasılaşma süreçlerine katılımı

Programın iç kalite güvencesi sisteminde iç paydaş katılımının sistematik, planlı ve gündemli olarak yapıldığını gösteren mekanizmaların açıklanması beklenmektedir. İç paydaşlarla olağan ve olağanüstü olarak yapılan toplantılarda iç kalite güvence süreçlerinin bütün bileşenlerini kapsadığı güvence altına alınmalıdır. Toplantıya ait, katılımcı listesi, anket, bilgi dokümanları vb. kayıtlar tutulmalıdır. Bu toplantıların çıktılarına göre PUKÖ döngüleri, program güncellemeleri, program iyileştirme yönünde alınan kararlarda iç paydaş katılımının/iç paydaş görüşünün olduğunun belirtilmesi önemlidir. Öğrenci görüşlerinin iç paydaş olarak sisteme entegre edilmesi gereklidir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. İç paydaşlar tanımlıdır (öğrenci dahil olmak üzere).
2. Akademik ve öğrenci iç paydaş katılımı sistematik olarak bütün süreçleri (kalite güvencesi, eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, toplumsal katkı, yönetim sistemi, uluslararasılaşma) kapsayacak şekilde yapılmaktadır.
3. İç paydaş görüşleri değerlendirilmektedir.
4. Değerlendirme sonuçlarına göre iyileştirmeler yapılmaktadır (PUKÖ döngüsü başlatılmaktadır).
5. İç paydaş katılımına yönelik örnek uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Süreçlere öğrenci katılımını gösteren belgeler.*
- *Öğrenci görüşlerinin alınması sürecinde kullanılan veri toplama araçları (Anketler, odak grup toplantıları, çalıştaylar gibi).*
- *Akademik iç paydaşların süreçlere katılımını gösteren belgeler (komisyon üyelikleri, akademik kurul kararları, toplantı tutanakları).*
- *Paydaş analizi raporu.*
- *Paydaşların geri bildirimlerini (şikayet, öneri, memnuniyet vb.) almak için oluşturulmuş mekanizmalar (Web sayfası, e-posta, sistematik toplantılar gibi).*
- *Planlama, uygulama, izleme ve iyileştirme süreçlerinin paydaş görüşlerini dikkate aldığına ilişkin belgeler, çizelgeler, raporlar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

A.2.5. Dış paydaşların kalite güvencesi, eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, yönetim ve uluslararasılaşma süreçlerine katılımı

Programın iç kalite güvence sisteminde dış paydaş katılımının sistematik, planlı ve gündemli olarak yapıldığını gösteren mekanizmaların açıklanması beklenmektedir. Danışma kurulu yönetmeliğine göre, programların dış danışman/danışma kurulu olması ve yılda iki kez bilgi paylaşımı, öneri ve geri bildirim toplantıları yapılması gereklidir. Yapılan toplantılar, gündemli ve programın temel alanları hakkındaki gelişmeleri paylaşmak üzere tasarlanmalıdır. Toplantıya ait katılımcı listesi, anket, sunum, gündem, geri bildirimler vb. kayıtların tutulması ve arşivlenmesi gereklidir. Bu toplantıların çıktılarına göre PUKÖ döngüleri, program güncellemeleri, program iyileştirme ve iyileştirmelerin gerçekleştirilmesi gibi yapılan faaliyetlerde dış paydaş katılımının/dış paydaş görüşünün olduğunun belirtilmesi önemlidir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Programın dış paydaşları tanımlıdır.
2. Dış paydaş katılımı sistematik olarak bütün süreçleri (kalite güvencesi, eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, toplumsal katkı, yönetim sistemi, uluslararasılaşma) kapsayacak şekilde yapılmaktadır.
3. Dış paydaş görüşleri değerlendirilmektedir.
4. Değerlendirme sonuçlarına göre iyileştirmeler yapılmaktadır (PUKÖ döngüsü başlatılmaktadır).
5. İç paydaş katılımına yönelik örnek uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Dış paydaş listesi.*
- *Paydaş görüşlerinin alınması sürecinde kullanılan veri toplama araçları (Anketler, odak grup toplantıları, çalıştaylar gibi).*
- *Paydaş analizi raporu.*

- Paydaşların geri bildirimlerini (şikayet, öneri, memnuniyet vb.) almak için oluşturulmuş mekanizmalar (Web sayfası, e-posta, sistematik toplantılar gibi).
- Planlama, uygulama, izleme ve iyileştirme süreçlerinin paydaş görüşlerini dikkate aldığına ilişkin belgeler, çizelgeler, raporlar.
- Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.

A.3. Uluslararasılaşma

A.3.1. Programın uluslararasılaşma faaliyetleri, performans izlemesi ve iyileştirilmesi

Programların uluslararasılaşma (değişim programlarına katılım, uluslararası akademik iş birliği, yabancı öğretim üyesi istihdamı, yabancı uyruklu öğrenci, uluslararası fonlara dayalı projeler vb.) konusundaki mekanizmalarının ve yaklaşımlarının açıklanması beklenmektedir. Müfredatın uluslararası yaklaşımlarla ve kurumun uluslararasılaşma politikası ile uyumlu olması sağlanmalıdır. Ayrıca, üniversitemiz ders kataloğunda/bilgi paketinde bulunan program bilgilerinin ve programdaki ders bilgilerinin (örneğin ders içeriğinin, kaynaklarının) uluslararası niteliklere uygun olması önem taşımaktadır. Programa gelmek isteyen Erasmus öğrencileri ders kataloğunu inceleyip ders seçmektedir. Program bilgilerinin güncelliği önem taşımaktadır. Üniversiteyi ve programı uluslararası öğrenciler ve araştırmacılar için bir çekim merkezi haline getirmeye yönelik faaliyetler yürütülmelidir ve uluslararasılaşma alanında kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi sağlanmalıdır.

Uluslararası değişim programları (Erasmus/Mevlana anlaşmaları, gelen/gönderilen öğrenci ve akademisyen sayısı ile uluslararası ortaklarla birlikte yürütülen akademik faaliyetler itibariyle programların etkinliği, akademik işbirliği ile yurt dışına giden öğretim elemanı sayısı), akademik işbirliği anlaşmaları ve bu anlaşmalar kapsamında yürütülen uluslararası faaliyetler, uluslararası araştırma işbirlikleri ve ortak yürütülen projeler, öğretim elemanlarının aldığı uluslararası fonlara dayalı aldığı projeler, çift/ortak diploma anlaşmaları, programa diploma almak üzere kayıtlı yabancı öğrenciler, istihdam edilen yabancı uyruklu öğretim üyesi, programın ve programın/üniversitenin uluslararası görünürlüğünü arttırmaya yönelik faaliyetler (örneğin uluslararası fuar ve organizasyonlara, markalaşma etkinliklerine katılım), uluslararası işbirliği potansiyelini arttırmaya yönelik çalışmalar, yabancı dilde eğitim veren programların sayısının artırılması, yabancı öğrencilerin alabileceği ders sayısının (yabancı dilde verilen ders sayısının artırılması), diğer paydaşlarla birlikte düzenlenen uluslararasılaşma toplantı sayısı (örneğin konsolosluklar, diğer eğitim kurumları) vb. irdelenmelidir. Bu hususlar, YÖK Üniversite İzleme ve Değerlendirme Göstergelerinden ve Üniversitemiz Uluslararasılaşma Stratejisinden derlenmiştir. Detaylı bilgi için bakınız: <https://www.yok.gov.tr/universiteler/2018-izleme-ve-degerlendirme-raporlari> ve <http://international.deu.edu.tr/en/>. Öğrenci ve akademik personelin bu işbirliklerinden memnuniyeti ve bunun sürdürülebilirliği değerlendirilmelidir. Programa ait performans göstergeleri (varsa) ve gerçekleştirmeler açıklanmalıdır.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Programda uluslararasılaşma hedefi vardır.
2. Programda uluslararasılaşma performansının izlenmesine ve değerlendirilmesine yönelik planlamalar ve tanımlı süreçler bulunmaktadır.
3. Programda uluslararasılaşma performansının izlenmesine ve değerlendirilmesine yönelik izlemeler yapılmaktadır.
4. İzleme sonuçları iç paydaşlarla birlikte değerlendirilmektedir.
5. İzleme sonuçları dış paydaşlarla birlikte değerlendirilmektedir.
6. Değerlendirme sonuçlarına göre iyileştirmeler yapılmaktadır (PUKÖ döngüsü başlatılmaktadır).
7. Programda uluslararasılaşma alanında örnek uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Programın uluslararasılaşma alanındaki ortaklıkları.*
- *Uluslararasılaşma bağlamında gerçekleştirilen ortak projeler.*
- *Uluslararasılaşma sürecine katılan akademik, idari personel ve öğrenciler.*
- *Programın uluslararasılaşma performansını izlemek üzere kullandığı göstergeler.*
- *Uluslararasılaşma hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını izlemek üzere oluşturulan mekanizmalar.*
- *Uluslararasılaşma süreçlerine ilişkin yıllık öz değerlendirme raporları ve iyileştirme çalışmaları.*
- *Paydaş katılımına ilişkin kanıtlar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

B. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

Programın eğitim-öğretim alanında sürekli gelişim odağı ile hedeflerinin ve bu hedeflerin kimler tarafından gerçekleştirileceğinin belirlenmesi, eğitim-öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi, hedeflerin nitelik ve nicelik olarak izlenerek değerlendirilmesi ve ulaşılan sonuçların kontrol edilerek ihtiyaç duyulan iyileştirmelerin yapılması gereklidir. Programın eğitim-öğretim sürecinde, özellikle planlama, uygulama, kontrol ve önlem al döngüsünün her ölçüt için nasıl gerçekleştirildiğinin açıklanması beklenmektedir.

B.1. Eğitim Planı

B.1.1. Eğitim planının tasarımı

Programın eğitim amaçları ve program çıktılarını destekleyen bir eğitim planı (müfredatı) olmalıdır. Eğitim planı ortak bileşenler ve disipline özgü bileşenleri içermelidir.

Eğitim planının:

- Uygulamalı ya da akademik esaslı olduğu,
- Tasarlanan mezun profili,

- Oluşturma esasları,
- Oluşturulmasında/güncellenmesinde iç ve dış paydaş katkısı,
- Tescilli akreditasyon kuruluşlarınca belirlenen ölçütleri ve zorunlu krediler

açıklanmalıdır.

Programın yapısı ve ders dağılım dengesi (zorunlu-seçmeli ders dağılım dengesi; alan ve meslek bilgisi ile genel kültür dersleri dengesi, kültürel derinlik kazanma, farklı disiplinleri tanıma imkanları) tanımlı olmalıdır. Seçmeli ve zorunlu ders sayıları ya da oranları verilmeli ve yeterlilikleri irdelenmelidir. Dış ve iç paydaş görüşlerine ya da güncel ihtiyaçlara göre program güncellemesi yapılması durumunda zorunlu/seçmeli ders oranının korunmasına dikkat edilmelidir.

Eğitim planı, program çıktılarını güvence altına alacak şekilde tasarlanmış olmalıdır. Eğitim planı, programın kazandırmayı hedeflediği çıktılarını (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinilmesini sağlayacak içeriğe sahip olmalıdır. Ayrıca, derslerin bilgi, beceri ve yetenek kazandırmaya yönelik olarak tanımlanması gereklidir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Eğitim planı, eğitim amacına ulaşmayı garanti altına alacak şekilde tasarlanmıştır.
2. Eğitim planı, program çıktılarını ulaşmayı garanti altına alacak şekilde tasarlanmıştır.
3. Eğitim planı, bilgi, beceri ve yetenekleri kazandırmaya yönelik tasarlanmıştır.
4. Eğitim planının tasarlanmasında iç paydaş katkısı vardır.
5. Eğitim planının güncellenmesinde iç paydaş katkısı vardır.
6. Eğitim planının tasarımında dış paydaş katkısı vardır.
7. Eğitim planının güncellenmesinde dış paydaş katkısı vardır.
8. Eğitim planı izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
9. İzleme ve değerlendirme sonuçlarına göre iyileştirmeler yapılmaktadır (PUKÖ döngüsü başlatılmaktadır).
10. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Eğitim amacı, program çıktısı ve TYYÇ kazanımlarını gösteren matrisler.*
- *Eğitim planının oluşturulmasında/güncellenmesinde paydaş katılımını gösteren kanıtlar.*
- *Eğitim planının oluşturulmasında/güncellenmesinde kullanılan izleme yöntemleri, anket, PUKÖ döngüsü vb. çıktılar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

B.1.2. Program eğitim amaçları

B.1.2.1. Program eğitim amacının tasarımı

Program eğitim amaçları, mezunun iş hayatına başladığında edineceği profesyonel yaşamını tanımlar nitelikte olmalıdır. Ölçülemeyen, başarısız olacak ya da algıya dayalı eğitim amacı kullanılmamalıdır. Eğitim amacı, mezunun yaklaşık en az beş yıllık çalışma hayatının sonunda ve devamında edindiği ya da edinme potansiyeli olan kariyerine odaklanmış olarak belirlenmelidir. Örneğin; eğitim amacında yönetici yetiştirme, proje mühendisi yetiştirme, bilim insanı (akademisyen) yetiştirme, konsolos, finans uzmanı, kaymakam, gazeteci vb. özellikte mezunlarının çalışmasının planlandığı alanlar vurgulanmalıdır. Eğitim amacının belirlenmesi sürecinde iç ve dış paydaşlarla, mezunların katılımının sağlanması beklenmektedir. Eğitim amaçları, programın misyon ve değerleri, PÇ, ÖÇ ve TYYÇ ile uyumlu olmalıdır.

B.1.2.2. Program eğitim amacının tasarımına paydaş katılımı

Program eğitim amaçları iç ve dış paydaşların görüşlerine göre hazırlanmış olmalıdır. İç ve dış paydaşlarla yapılan planlı ve plansız toplantılar, bilgilendirmeler ya da odak grup çalışmaları gibi faaliyetler, çıktılar, geri bildirimleri vb. kayıt altına alınarak, paydaş görüşlerinin program amacına karar verme ya da program amacını güncellemeye olan katkısı belirtilmelidir. İç ve dış paydaş toplantılarına ait görseller, oryantasyon, öğrenci bilgilendirme toplantıları şeffaf olarak paylaşılmalıdır. Programda yürütülen her türlü izleme, ölçme ve değerlendirme çalışmalarının çıktıları öğrencilere bildirilmelidir. Bu amaçla sistematik öğrenci bilgilendirme toplantıları düzenlenebilir, mail, web sayfası araçları kullanılabilir.

B.1.2.3. Program eğitim amacının yayılımı

Eğitim amacı, kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır ve öğrencilerin eğitim amaçları konusunda farkındalığı artırılmalıdır. İç paydaşların eğitim amaçlarını içselleştirmiş olması beklenmektedir. Bu amaçla uygulanan yöntemler açıklanmalı ve garanti altına alınmalıdır. Eğitim amacı diploma ekinde ve ders bilgi paketinde yayınlanmaktadır.

B.1.2.4. Eğitim amaçlarına ulaşma seviyesini ölçme ve değerlendirme

İş hayatında yer almış mezunların, işveren geri bildirimleri ile bu amaçlara uygun bir profile sahip olup olmadığı izlenmelidir. Bu amaçla, paydaş toplantıları, odak grup çalışmaları, anket vb. ölçme değerlendirme araçları kullanılabilir. Programda yürütülen her türlü izleme, ölçme ve değerlendirme çalışmalarının çıktıları öğrencilere bildirilmelidir. Bu amaçla sistematik öğrenci bilgilendirme toplantıları düzenlenebilir, mail, web sayfası araçları kullanılabilir. Bu araçlardan elde edilen çıktıların eğitim amaçlarına aktarımı, önlemler ve iyileştirmeler kayıt altına alınmalı ve izlenmelidir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Eğitim amacı misyon/vizyon ilişkisi kurulmuştur.
2. Eğitim amacı ile eğitim planı uyumludur.
3. Eğitim amacı mezun profilini tanımlayacak niteliktedir.
4. Eğitim amacı iç paydaş katılımı ile belirlenmiştir.
5. Eğitim amacı dış paydaş katılımı ile belirlenmiştir.

6. Eğitim amacı iç paydaşlar tarafından içselleştirilmiştir.
7. Eğitim amacı yayınlanmıştır.
8. Eğitim amaçlarına ulaşma seviyesi izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
9. İzleme ve değerlendirme sonuçlarına göre iyileştirmeler yapılmaktadır (PUKÖ döngüsü başlatılmaktadır).
10. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar

- *Eğitim amacının belirlenmesinde/güncellenmesinde paydaş katılımını gösteren kanıtlar.*
- *Eğitim amacına ulaşma seviyesini tespit etmek üzere kullanılan araçlar.*
- *Eğitim amacının ilan edildiğine dair kanıtlar.*
- *PUKÖ döngüleri vb çıktılar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

B.1.3. Program Çıktıları

B.1.3.1. Program çıktılarının tasarımı

Program, eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve yetenek bileşenlerinin tümünü kapsamalıdır. Ayrıca, program ait olduğu ulusal tescilli akredite kuruluşlarının (MÜDEK, FEDEK, SABAK, EPDAD vb. gibi) veya Üniversitemiz tarafından onaylanmış uluslararası akreditasyon kuruluşlarının değerlendirme çıktılarına da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Bu program çıktılarının bilgi, beceri ve yetenek kazandırmak üzere gruplandırılmış olması beklenmektedir. PÇ ve TYYÇ ilişkisinin kurulmuş olması ve izlenmesi beklenmektedir. Tavsiye edilen program çıktısı sayısı en fazla 20'dir.

B.1.3.2. Program çıktılerinin tasarımına paydaş katılımı

Program çıktıları iç ve dış paydaş görüşlerine göre hazırlanmış olmalıdır. İç ve dış paydaşlarla yapılan planlı ve plansız toplantılar, bilgilendirmeler ya da odak grup çalışmaları gibi faaliyetler, çıktılar, geri bildirimleri vb. kayıt altına alınarak, paydaş görüşlerinin program çıktılarına karar vermeye ya da çıktıları güncellemeye olan katkısı belirtilmelidir.

B.1.3.3. Program çıktılerinin yayılımı

Program kazanımı, kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır ve öğrencilerin program kazanımları konusunda farkındalığı artırılmalıdır. İç paydaşların program kazanımlarını içselleştirmiş olması beklenmektedir. Bu amaçla uygulanan yöntemler açıklanmalı ve garanti altına alınmalıdır.

B.1.3.4. Program çıktılerini sağlama düzeyini ölçme ve değerlendirme

Program çıktılerinin sağlama düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır. Bu amaçla,

paydaş toplantıları, odak grup çalışmaları, anket vb. ölçme değerlendirme araçları kullanılabilir. Mezun izleme sistemi, mezun toplantıları, işveren anketi, mezun bilgi değerlendirme sınavı vb. araçlarla program kazanımlarının sağlandığına dair izlemelerin yapılması beklenmektedir. PÇ kazanım seviyesini ölçmek üzere kullanılan yöntemler çeşitlendirilmelidir. Ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin etkinliği de değerlendirilmeli, gerekli görüldüğünde farklı yöntemler uygulanmalıdır. Programda yürütülen her türlü izleme, ölçme ve değerlendirme çalışmasının çıktıları öğrencilere bildirilmelidir. Bu amaçla sistematik öğrenci bilgilendirme toplantıları düzenlenebilir, mail, web sayfası araçları kullanılabilir. Bu araçlardan elde edilen çıktıların eğitim amaçlarına aktarımı, önlemler ve iyileştirmeler kayıt altına alınmalı ve izlenmelidir.

B.1.3.5. Program çıktılarının güncellenmesi

Program çıktılarının güncellenmesinin en az bir dönem mezun verdikten ve mezun izlemeden sonra alınan geri bildirimlere göre yapılması önerilmektedir. PÇ güncellemesi ihtiyacı B.1.3.2. ve B.1.3.4.'de belirtilen esaslara göre yapılmalıdır. PÇ güncellemesine paralel olarak ÖÇ güncellemesi, eğitim planı ve eğitim amacına ulaşmadaki diğer araçlar da gözden geçirilmelidir. Paydaş katılımı, PUKÖ döngüleri, ölçme ve değerlendirme çıktıları vb. güncellenmenin gerekçesi olarak sunulmalıdır.

Programın olgunluk seviyesi;

1. PÇ'ler iç paydaş katılımı ile belirlenmiştir.
2. PÇ'ler dış paydaş katılımı ile belirlenmiştir.
3. PÇ'ler iç paydaşlar tarafından içselleştirilmiştir.
4. PÇ'ler yayınlanmıştır.
5. PÇ'lere ulaşma seviyesi izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
6. İzleme ve değerlendirme sonuçlarına göre iyileştirmeler yapılmaktadır (PUKÖ döngüsü uygulanmaktadır).
7. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *PÇ'lerin belirlenmesinde/ güncellenmesinde paydaş katılımını gösteren kanıtlar.*
- *PÇ'lere ulaşma seviyesini tespit etmek üzere kullanılan araçlar.*
- *PÇ'lerin yayılımının sağlandığına dair kanıtlar.*
- *PUKÖ döngüleri vb. çıktılar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

B.1.4. Öğrenme çıktıları

B.1.4.1. Öğrenme çıktılarının tasarımı

Öğrenme çıktıları (ÖÇ) program kazanımlarına ulaşmanın ilk basamağı olarak görülmelidir. Bir derste öğrenme kazanımını edinme başarısı, program kazanımını ve TYYÇ'yi sağlamayı da garanti altına almaktadır. Bu nedenle ders içeriğine uygun, eğitim yöntemleri kullanılarak belirlenen ÖÇ'ler ve uygun ölçme değerlendirme araçları ile ÖÇ'nin öğrenci tarafından kazanıldığı garanti altına alınmalıdır. Ders kazanımlarına (ÖÇ) doğru yöntemler kullanılarak (Bloom Taksonomisi) karar verilmesi ve ders bilgi paketine doğru olarak girilmesi gereklidir. Her ders için en fazla beş öğrenme çıktısının olması önerilmektedir.

B.1.4.2. Öğrenme çıktılarının yayılımı

Öğrencilerin her ders için belirlenen öğrenme çıktıları konusunda farkındalığı sağlanmalıdır. Dönem başlarında ders tanıtımı yapılmalı ve derse ait öğrenme kazanımları öğrencilere sunulmalıdır. Derse ait her türlü öğrenci iş yükünün (ödevler, projeler, laboratuvar çalışmaları, teknik gezi, sınavlar vb) en az bir öğrenme kazanımını sağlamak üzere tasarlanması ve bu hedeflenen kazanımın öğrencilerle paylaşılması gereklidir: Bilgi paketi/ders kataloğu, ÖÇ'lerin yayılımı açısından önemli bir araçtır. Bilgi paketinde, ÖÇ'lerin eksiksiz ve derse uygun olduğu dönemsel olarak izlenmelidir.

B.1.4.3. Öğrenme çıktılarını sağlama düzeyini ölçme ve değerlendirme

Dersin öğrenme çıktılarının sağlandığına dair ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin kullanılması gereklidir. Programların ÖÇ kazanım seviyesini ölçme ve değerlendirme için en az iki farklı yöntemin kullanılması beklenmektedir. Ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin etkinliği de değerlendirmeli, gerekli görüldüğünde farklı yöntemler uygulanmalıdır. Programda yürütülen her türlü izleme, ölçme ve değerlendirme çalışmalarının çıktıları öğrencilere bildirilmelidir. Bu amaçla sistematik öğrenci bilgilendirme toplantıları düzenlenebilir, mail, web sayfası araçları kullanılabilir. Bu araçlardan elde edilen çıktıların eğitim amaçlarına aktarımı, PUKÖ döngüleri ve iyileştirmeler kayıt altına alınmalı ve izlenmelidir.

B.1.4.4. Öğrenme çıktılarının güncellenmesi

Öğrenme kazanımlarının güncellenmesi, B.1.4.3'de belirtilen ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin çıktılarına göre gerekçeli olarak yapılmalıdır. ÖÇ'de yapılan bir değişikliğin PÇ ve TYYÇ'ye ulaşma seviyesini de etkilediği göz ardı edilmemelidir. ÖÇ değişikliği ile eğitim amacı ve eğitim planındaki hedeflerin sağlandığı garanti altına alınmalıdır. ÖÇ değişikliği, programların karar alma süreçlerinde görüşülerek yapılmalıdır.

Programın uygunluk seviyesi;

1. ÖÇ'ler Bloom Taksonomisine göre belirlenmiştir.
2. ÖÇ'lerin kazanımını ölçmek üzere yöntemler mevcuttur.
3. ÖÇ'lerin güncellenmesinde programdaki karar alma yöntemleri uygulanmaktadır.
4. ÖÇ'lerin öğrencilere tanıtımında etkin yöntemler kullanılmaktadır.
5. ÖÇ kazanımını izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
6. İzleme ve değerlendirme sonuçlarına göre iyileştirmeler yapılmaktadır (PUKÖ)

döngüsü uygulanmaktadır).

7. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *ÖÇ belirlemede kullanılan yöntemlere ait kanıtlar.*
- *ÖÇ'lere ulaşma seviyesini tespit etmek üzere kullanılan araçlar.*
- *ÖÇ güncellemesinde uygulanan karar alma yöntem örnekleri.*
- *ÖÇ'lerin yayılımının sağlandığına dair kanıtlar.*
- *ÖÇ izlemeye yönelik çıktılar.*
- *PUKÖ döngüleri vb. çıktılar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

B.1.5. ÖÇ, PÇ ve TYYÇ uyumu

Programın eğitim amacına ulaşmasında etkin rolü olan ÖÇ, PÇ ve TYYÇ'nin eşleşmesi sağlanmalıdır. Programlar ÖÇ-PÇ matrisi ve ardından PÇ-TYYÇ matrislerini oluşturmuş olmalıdır. Matrisler değerlendirilmeli, her bir TYYÇ'nin ve PÇ'nin sağlandığı garanti altına alınmalıdır.

Programın olgunluk seviyesi;

1. *ÖÇ-PÇ matrisi oluşturulmuştur.*
2. *PÇ-TYYÇ matrisi oluşturulmuştur.*
3. *Matrisler iç paydaş görüşlerine göre hazırlanmıştır.*
4. *Matrislerin güncellenmesi izlenmekte ve değerlendirilmektedir.*
5. *İzleme ve değerlendirme sonuçlarına göre iyileştirmeler yapılmaktadır (PUKÖ döngüsü uygulanmaktadır).*
6. *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.*

Kanıtlar;

- *ÖÇ-PÇ, PÇ-TYYÇ matrisleri.*
- *Matrislerin güncellemesinde uygulanan karar alma yöntem örnekleri (ders çıktıları, anketler, ders içeriği değişikliği, program çıktılarının değişmesi, TYYÇ'nin değişmesi, iç ve dış paydaş görüşleri vb.).*
- *PUKÖ döngüleri.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

B.1.6. Eğitim planının uygulanmasında kullanılan öğretim yöntemleri

Program, TYYÇ’de istenen bilgi, beceri ve yeteneklerin öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir. TYYÇ’de belirtilen bilgi, beceri ve yeteneklerin (TYYÇ-BBY) öğrencilere hangi yöntemlerle kazandırıldığı açıklanmalıdır. Bilgiyi, beceriyi ve yetenekleri kazandırmak üzere kullanılan araçlar ve bu araçların etkinliği değerlendirilmelidir. Bu araçların yeterliliği ve iyileştirilmesi gereken alanlar açıklanmalıdır.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Eğitim planında TYYÇ-BBY kazandıran dersler tanımlıdır.
2. TYYÇ-BBY kazanımına uygun öğretim yöntemleri kullanılmaktadır.
3. TYYÇ-BBY dış paydaş görüşleri alınmaktadır.
4. TYYÇ-BBY ilişkisi izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
5. İzleme ve değerlendirme sonuçlarına göre iyileştirmeler yapılmaktadır (PUKÖ döngüsü uygulanmaktadır).
6. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- Eğitim planında bilgi, beceri ve yetenek kazandırmaya yönelik ders sınıflandırmaları.
- Matrislerin güncellenmesinde uygulanan karar alma yöntem örnekleri (ders çıktıları, anketler, ders içeriği değişikliği, program çıktılarının değişmesi, TYYÇ’nin değişmesi, iç ve dış paydaş görüşleri vb.)
- Eğitim yöntemlerinin güncellenmesinde uygulanan karar alma örnekleri.
- İzleme ve değerlendirme çıktıları.
- PUKÖ döngüleri.
- Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.

B.1.7. Ulusal krediler ve öğrenci iş yüküne dayalı tasarım (AKTS)

Programın, tescilli akreditasyon ölçütlerine uygun olarak, ulusal ve AKTS kredileri tanımlı olmalıdır. Program, ulusal kredilerinin yanı sıra dönemlik 30 AKTS ve yıllık 60 AKTS iş yükünün tanımlı olması gereklidir. Dersin AKTS değeri, ders faaliyetleri ile uyumlu ve AKTS belirleme yöntemleri tanımlanmış olmalıdır. Dersin AKTS değeri öğrenci tarafından beyan edilen saatlere uygun olmalıdır. AKTS güncellenmesinde izlenen yöntemler açıklanmalıdır.

Derse ait AKTS değerine öğrenci görüşlerine göre karar verilmeli ya da güncelleme yapılmalıdır. Bu amaçla ödev, proje, laboratuvar, kısa sınav, ara sınav, final, staj ve uygulamalı öğrenim araçları vb. iş yükleri için öğrencilere bu iş yükünü gerçekleştirmek üzere harcadığı zaman sorulmalıdır. Öğrenci görüşü alınmadan belirlenen iş yükleri program tarafından geliştirilen ölçme yöntemleri ile gözden geçirilmelidir. Belirlenen AKTS ile öğrenci görüşleri arasında fark olması durumunda ders içi/dışı faaliyetlerinin dersin AKTS değerine uygun olarak güncellenmesi gereklidir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Programda dönemlik 30 AKTS ve yıllık 60 AKTS iş yükü tanımlıdır.
2. Ders AKTS değerinin belirlenmesinde/güncellenmesinde öğrenci görüşleri alınmıştır.
3. AKTS değeri ile ders içi/ders dışı faaliyetler uyumludur.
4. Bilgi paketinde belirtilen iş yükü ile öğrenci geçme notu belirlemede kullanılan ölçme değerlendirme yöntemi uyumludur.
5. İzleme ve değerlendirme sonuçlarına göre iyileştirmeler yapılmaktadır (PUKÖ döngüsü uygulanmaktadır).
6. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *İş yükünün öğrenci görüşlerine göre belirlendiğine/güncellendiğine dair kanıtlar.*
- *AKTS güncellenmesinde uygulanan karar alma yöntemi uygulamaları.*
- *İş yükü ile ders geçme notu belirleme uyumuna yönelik kanıtlar (örnek faaliyetler).*
- *İzleme ve değerlendirme çıktıları.*
- *PUKÖ döngüleri.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

C. ÖĞRENCİLER

Öğrencileri, programda öğretimlerine başladıkları günden mezuniyetlerine kadar geçen süreçte izlemek ve iç paydaş olarak geri bildirimlerini almak programı iyileştirmek açısından gereklidir. İş hayatında yer alan mezunlarla da iletişimin sağlanması, kariyer gelişimlerinin izlenmesi ve daha sonrasında dış paydaş olarak görüş ve önerilerinin alınması beklenmektedir.

C.1. Kurum içi ve kurum dışı öğrenci kabulü

Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan yöntemler ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır. Öğrencilerin yatay ve dikey geçişlerinde talep edilen belgeler, ders içerikleri, ders eşdeğerlikleri, kredi ve AKTS eşdeğerliklerini kabul esaslarının belirlenmiş olması gereklidir. Yatay ve dikey geçiş başvurularını değerlendiren komisyonlardaki sorumlu akademik personelin bu değerlendirmeyi yapma konusundaki eğitim seviyesi ya da uzmanlığı belirlenmiş olmalı, kurumsal yönetmeliklere ya da programda belirlenen esaslara göre değerlendirmeler yapılmalıdır.

C.2. Programlar arası anlaşmalar, öğrenci hareketliliği

Başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak önlemler alınmalıdır. Öğrencinin, özel sektör, kamu kurum ve

kuruluşlarında almış olduğu eğitimlerin tanınması ve kredi yüküne, ders eşdeğeri olarak sayılmasında esas alınan kuralların yönetmeliklerle veya program içinde belirlenmiş olan kurallara göre yapıldığı güvence altına alınmalıdır. Yurt içi-yurt dışı öğrenci hareketliliğini kolaylaştıracak ancak program çıktıları ile AKTS yükünü garanti altına alacak sistem ve yöntemler geliştirilmelidir.

C.3. Akademik ve kariyer danışmanlığı

Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir. Akademik danışmanlık sisteminin etkin bir şekilde yürütülmesi garanti altına alınmalıdır. Akademik personel, öğrenci danışmanlığı atamaları yapılmalı, öğrencilerin başarı durumlarının danışmanlar tarafından izlenmesi sağlanmalıdır. Program yöneticileri, tekrarlanan öğrenci başarısızlıklarını değerlendirmeli, programdan ayrılan öğrenciler için kök-sebebe analizi yapılmalıdır.

Kariyer planlaması konusunda, öğrenci–mezun ya da öğrenci–işveren buluşmaları organize edilmelidir. Öğrencilerin kariyer planlamadaki farkındalıklarını programa başladıkları yıldan itibaren yönetmek üzere sistem kurulmalıdır. Eğitim amaçlarında ulaşılması hedeflenen mezun profiline uygun kariyer planlama yaklaşımı uygulanmalıdır.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Öğrencilere akademik danışman atanmıştır.
2. Öğrencilerin danışmanlara erişimine ilişkin mekanizmalar bulunmaktadır.
3. Akademik danışmanlık görüşme saatlerinde sistematik olarak yapılmaktadır.
4. Programda, kariyer planlama hizmeti, mezun ve işveren buluşmaları ile sağlanmaktadır.
5. Akademik danışmanlık ve kariyer planlama danışmanlığı izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
6. İzleme ve değerlendirme sonuçlarına göre iyileştirmeler yapılmaktadır (PUKÖ döngüsü uygulanmaktadır).
7. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- Akademik danışman-öğrenci listeleri.
- Akademik danışman-öğrenci görüşme geri bildirim kayıtları.
- Öğrencilerin katılımına ilişkin kanıtlar.
- Kariyer planlamaya yönelik yapılan faaliyetler.
- Danışmanlık ve kariyer planlamaya yönelik geri bildirimler, değerlendirmeler ve izlemeye ait kanıtlar.
- PUKÖ döngüsü ve iyileştirme kanıtları.
- Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.

C.4. Öğrenci merkezli öğrenme ve öğretme (Öğretim yöntem ve teknikleri)

Programın hedeflediği eğitim amacı, öğrenme çıktıları ve program çıktıları sağlamak için uyguladığı öğretim yöntemleri geliştirmeli ve uygulamalıdır. Uygulanan yöntemlerin, bilgi, beceri ve yetenek kazandırmaya, ÖÇ ve PÇ kazanımına yönelik hedefleri tanımlanmış olmalıdır. Aktif, disiplinlerarası çalışma, etkileşimli, araştırma/öğrenme odaklı vb. yöntemlerin benimsenmiş olması beklenmektedir. Öğrenme-öğretme süreçlerinde aktif ve etkileşimli öğrenci katılımını sağlayan güncel, disiplinlerarası çalışmaya teşvik eden ve araştırma/öğrenme ve öğrenci odaklı öğretim yöntem ve tekniklerinin uygulanması önerilmektedir. Öğrencilerin, öğrenme yeteneklerine göre alternatif yöntemlerin uygulanması, ders anlatımı, sunum, proje, araştırma ödevi, laboratuvar, teknik gezi gibi yaklaşımların yanı sıra teknoloji destekli (video, 3D tasarım vb) öğrenme yöntemlerinin de uygulanması tavsiye edilmektedir. Öğretim üyelerinin, öğrenci merkezli öğrenme konusunda yeterlilikleri değerlendirilmelidir. Öğretim üyelerinin ihtiyaçlarına göre eğiticinin eğitimi çalışmaları yapılmalıdır.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Programda öğrenci merkezli öğrenmeye yönelik strateji/politika/hedef mevcuttur.
2. Öğrenme-öğretme süreçlerinde aktif ve etkileşimli öğrenci katılımını sağlayan güncel, disiplinlerarası çalışmaya teşvik eden ve araştırma/öğrenme ve öğrenci odaklı öğretim yöntem ve teknikleri uygulanmaktadır.
3. Öğrenci merkezli öğretim yöntemlerinin sonuçları izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
4. Öğretim yöntemleri iç ve dış paydaşlarla değerlendirilmektedir.
5. İzleme ve değerlendirme sonuçlarına göre iyileştirmeler yapılmaktadır (PUKÖ döngüsü uygulanmaktadır).
6. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- Öğrenci merkezli öğrenme ve öğretme politika/stratejisi.
- Aktif ve etkileşimli öğretim yöntemlerine ilişkin uygulamalar.
- Disiplinlerarası çalışmayı teşvik eden uygulamalar.
- Eğiticinin eğitimi programları.
- Öğretim elemanlarının öğrenci merkezli öğretim konusunda sertifika ve belgeleri.
- Uygulama sonuçlarının izlenmesine ve değerlendirmesine yönelik kanıtlar.
- PUKÖ döngüsü ve iyileştirme kanıtları.
- Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.

C.5. Ders başarısı ölçme ve değerlendirme

Öğrencilerin, program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir. Derslerde öğrenci başarısını ölçmeye yönelik yapılacak değerlendirme yöntemlerinin belirlenmiş, her ders için tanımlanmış ve yayınlanmış olması beklenmektedir. Öğrenciler, dönem başlarında değerlendirme yöntemleri konusunda bilgilendirilmeli ve belirlenen yöntemlerin dışında ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanılmamalıdır. Öğrencilerin ders başarısının ölçme değerlendirme yöntemlerine göre farklılık gösterebileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Sunum, proje, ödev hazırlama, araştırma, tasarım ya da model hazırlama gibi farklı alanlarda yetenekleri ya da becerileri olabileceğinden başarıları da uygulanacak olan ölçme yöntemine göre değişiklik gösterebilecektir. Dersin içeriğinde belirtilen ölçme ve değerlendirme yöntemleri dışında bir yöntem kullanılarak, öğrenci puanının vize sınavına veya final sınavına puan ekleme gibi yöntemler şeffaflığa zarar vermektedir. Öğrenci ders başarısını değerlendirmede tarafsız ve adil yöntemlerin kullanılması program yönetimi tarafından garanti altına alınmalıdır. Ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin bilgi, beceri ve yetkinlik kazandırmaya yönelik tasarlanmış olması gereklidir. Uygulanan yöntemlerin, hangi kazanıma yönelik olduğu tasarlanmalıdır.

Programın uygunluk seviyesi;

1. Programda “bilgi” temelli ölçme ve değerlendirme yaklaşımı planlanmıştır.
2. Programda “bilgi ve beceri” temelli ölçme ve değerlendirme yaklaşımı planlanmıştır.
3. Programda “bilgi, beceri ve yetenek” temelli ölçme ve değerlendirme yaklaşımı planlanmıştır.
4. Ders bilgi paketinde ilan edilen ölçme ve değerlendirme yöntemleri ile derste uygulanan yöntemler uyumludur.
5. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri şeffaf, adil ve tutarlıdır.
6. Ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin yeterliliği izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
7. PUKÖ döngüleri ile iyileştirmeler yapılmaktadır.
8. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Bilgi, beceri ve yetenek ölçmeye yönelik ölçme ve değerlendirme örnekleri.*
- *Ders tanıtım formları ile ders başarısı ölçme ve değerlendirmede uygulanan yöntemlerin uyumunu gösteren kanıtlar.*
- *Varsa ders portfolyosu: sınav, proje, laboratuvar raporu, sunum vb faaliyetlerden örnekler.*
- *Değerlendirmenin şeffaf, adil ve tutarlı olduğunu gösteren kanıtlar. örnek; değerlendirme rubrikleri.*
- *Ölçme ve değerlendirmeye yönelik izleme ve değerlendirme kanıtları.*
- *PUKÖ döngüsü iyileştirmeleri.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda*

geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.

C.6. Mezuniyet yeterliliği

Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır. Öğrencilerin, ÖÇ ve PÇ'yi kazanmalarını sağlayacak şekilde ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanılmalıdır. Beceri ve yetenek kazandırma hedefleri olan derslerde hedeflenen becerinin ya da yeteneğin kazanıldığını gösterecek şekilde ölçme uygulamaları yapılmalıdır. Yeni mezun anketleri, grup toplantıları, mezun sohbetleri, mezuniyet kazanım sınavları vb. uygulamalarla, mezunların hedeflenen çıktılarla donatıldığı güvence altına alınmalıdır.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Mezuniyet yeterliliğini ölçmeye yönelik bir sistem kurulmuştur.
2. Mezuniyet yeterliliğini ölçmeye yönelik mevcut sistem bütün bileşenleri ile uygulanmaktadır.
3. Uygulamaların sonuçları izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
4. PUKÖ döngüleri ile iyileştirmeler yapılmaktadır.
5. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Mezun yeterliliğini ölçmeye yönelik uygulanan yöntemlerin çıktıları.*
- *Uygulama sonuçlarına göre izleme ve değerlendirme kanıtları.*
- *PUKÖ döngüsü iyileştirmeleri.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

D. ÖĞRETİM KADROSU

Öğretim kadrosunun nicelik ve nitelik olarak yeterliliği ve uygunluğunun değerlendirilmesi beklenmektedir. Programın misyon, vizyon, eğitim amacı, stratejik hedefleri ve politikaları dikkate alınarak öğretim kadrosunun gelişimi sağlanmalıdır. İnsan kaynakları yönetimi, atama ilkeleri, ödüllendirmeler ile ilgili şeffaf, adil, planlı ve sistematik yaklaşımların olması gereklidir.

D.1. Öğretim kadrosunun, programın eğitim faaliyetlerini yürütmede sayıca yeterliliği

Öğretim kadrosu, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sanayi, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürebilmeyi sağlamak üzere yeterli sayıda olmalıdır. Programdan ayrılma potansiyeli olan öğretim üyelerinin yaratacağı eksiklikleri, iç ve dış paydaşların görüşlerine ya da güncel gelişmelere göre programın gelişmesi beklenen alanlarına göre öğretim üyesi ihtiyaç analizlerini yapmak üzere mekanizmaların açıklanması beklenmektedir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Öğretim üyesi sayısı programın eğitim ihtiyaçlarını (öğrenci sayısı/ öğretim üyesi) karşılamak üzere sayıca yeterlidir.
2. Eğitimin sürekliliğini sağlamak üzere ileriye dönük (ör. 5 yıllık) öğretim kadrosu ihtiyaç analizi yapılmıştır.
3. Öğretim kadrosunun sayısal yeterliliğine ait izlemeler değerlendirmeler vardır.
4. PUKÖ döngüleri ile iyileştirmeler yapılmaktadır.
5. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Öğretim üyesi kadrosu sayısı.*
- *Öğretim üyesi ihtiyacı analizleri.*
- *Öğretim üyesi iş yükü analizi (eğitim, idari, araştırma vb.)*
- *PUKÖ döngüsü iyileştirmeleri.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

D.2. Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalı ve programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır.

Programın içten ve dıştan beslenme oranları, lisans ya da lisansüstü eğitimlerini farklı üniversitelerde tamamlamış olan öğretim üyesi sayıları hakkında analizlerin yapılmış olması beklenmektedir. Programın gelişmesine katkıda bulunacak öğretim üyesi ihtiyaçlarının ve niteliklerinin belirlenmesinde tanımlamaların ya da planlamaların yapılması önerilmektedir. İç ve dış paydaşların görüşlerine ya da güncel gelişmelere göre programın gelişmesi beklenen alanlarına karar verilmesi ve öğretim üyesi niteliklerinin belirlenmesine yönelik mekanizmaların açıklanması gereklidir. Öğretim kadrosunun ders görevlendirmelerinde, dersi vermedeki yeterliliği açısından değerlendirme araçlarının tasarlanmış veya planlanmış olması beklenmektedir. Yeni atamalarda, ders verme yeterliliği, ders içeriği ile çalışma konuları vb. analizlerin yapılması beklenmektedir. Programa yeni katılan öğretim üyesinin eğitici özelliklerini geliştirmek ve programın yönetim sistemini tanıtmak üzere planlı eğitimler organize edilebilir. Mevcut öğretim üyelerinin eğitici özelliklerini geliştirmek üzere yenilikçi yaklaşımlar, materyal geliştirme, yetkinlik kazandırma ve kalite güvence sistemi gibi alanlarda yetkinliklerinin geliştirilmesine ilişkin planlar bulunmalıdır.

Öğrenci geri bildirimlerine, iç ve dış paydaş görüşlerine göre ya da ihtiyaç analizlerine göre akademik personel mesleki gelişim eğitim programları tasarlanabilir. Zorunlu şartlarda uzmanlık alanı dışında bir ders için görevlendirme yapılması durumunda, öğrenci memnuniyeti, ÖÇ kazanım derecesi, ölçme değerlendirme yöntemleri konusunda izleme ve değerlendirme yapılması gereklidir. Üniversitenin stratejik hedefleri ile programın stratejik hedeflerinin öğretim üyesi yapılanmasında göz önünde bulundurulması önemlidir.

Programın olgunluk düzeyi;

1. Eğitim kadrosunun eğitim-öğretim performansını izlemek üzere geçerli olan tanımlı süreçleri/yöntemleri mevcuttur.
2. Kurum dışından ders vermek üzere görevlendirilen öğretim elemanı seçimi ve davet edilme usullerinde tanımlı kurallar bulunmaktadır.
3. Akademik kadronun uzmanlık alanı ile yürüttükleri ders arasında uyumun sağlanmasına yönelik yöntemler tanımlıdır.
4. Yeni atamalarda ders verme yeterliliği değerlendirilmektedir.
5. Ders görevlendirmelerinde iç paydaş katılımı/bilgilendirmesi yapılmaktadır.
6. Eğiticinin eğitimine yönelik planlamalar sistematik olarak yapılmaktadır.
7. Eğiticinin eğitimine yönelik planlamalar uygulanmaktadır.
8. Öğretim kadrosunun ders verme yeterliliği izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
9. PUKÖ döngüleri ile iyileştirmeler yapılmaktadır.
10. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Eğitim kadrosunun performansını izlemeye yönelik kanıtlar (anketler, geri bildirimler vb).*
- *Eğiticinin eğitimine yönelik yapılan planlamalar ve uygulamalar.*
- *Ders verme yeterliliğini ölçmeye yönelik kanıtlar.*
- *Kurum dışından ders veren öğretim kadrosunun yeterliliğini ölçme ve değerlendirmeye yönelik kanıtlar.*
- *Öğretim elemanlarının süreçlerin planlanması ve iyileştirilmesine katılımına ilişkin kanıtlar.*
- *PUKÖ döngüsü iyileştirmeleri.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

D.3. Eğitim faaliyetlerine yönelik teşvik ve ödüllendirme

Kurumsal olarak verilen ödül veya teşvikler dışında, programın öğretim kadrosuna sağladığı olanaklar, ödül ve teşvikler açıklanmalıdır. Bu ödül ve teşvikleri vermek üzere belirlenen kriterler, stratejiler, yöntemler belirtilmelidir.

Programın olgunluk düzeyi;

1. Öğretim kadrosunu teşvik ve ödüllendirme mekanizmalarının oluşturulmasına yönelik planlar bulunmaktadır.
2. Teşvik ve ödüllendirme kriterleri tanımlanmıştır.
3. Teşvik etme ve ödüllendirme uygulamaları öğretim elemanlarının yetkinlikleri dikkate alınarak adil ve şeffaf şekilde sürdürülmektedir.
4. Teşvik ve ödüllendirmenin program iyileştirmeye veya öğretim üyesinin

performansının iyileşmesine olan etkileri izlenmekte ve değerlendirilmektedir.

5. PUKÖ döngüleri ile iyileştirmeler yapılmaktadır.
6. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Teşvik ve ödüllendirme süreçleri, planlamaları, kriterleri.*
- *Teşvik ve ödüllendirme uygulamaları.*
- *İzleme ve değerlendirme çıktıları.*
- *PUKÖ döngüsü iyileştirmeleri.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

E. ALTYAPI ve HİZMET OLANAKLARI

Program; öğrencilere sunulan olanakların yeterliliği ve iyileştirilmesi gereken alanlar açısından değerlendirilmelidir. Öğrenme kaynakları, laboratuvarlar, atölyeler, ekipmanlar gibi eğitimi doğrudan etkileyen olanaklarla, güvenlik şartları, sosyal tesisler ve öğrencinin gelişimini sağlayacak veya eğitimi dolaylı olarak etkileyecek olan diğer altyapı olanakları açıklanmalıdır.

E.1. Öğrenme kaynakları

Öğrenme kaynakları ölçütü ile ilgili değerlendirmeler yüz yüze geleneksel öğretim ve uzaktan öğretim yöntemlerini kapsamaktadır. Programa özgü uygulanan yöntem varsa diğer yöntemler için de kaynak yeterliliği değerlendirilmelidir.

E.1.1. Öğrenme alanları

Sınıflar, laboratuvarlar, öğrenme salonları, çalışma salonları ve diğer elektronik teçhizat/altyapı, eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır. Program hedeflerine, ÖÇ ve PÇ ile TYYÇ'de belirtilen bilgi, beceri ve yetenekleri kazandırmak üzere altyapının yeterliliği değerlendirilmelidir. Ders içi faaliyetler olarak tanımlanan laboratuvar, sunum vb. için altyapının yeterliliği belirtilmelidir. Program güncellemesi durumunda gereksinim duyulacak altyapının varlığı ve yeterliliği konusunda değerlendirme yapılmalıdır. Bu altyapıyı kurmak veya sürdürmek üzere finansal kaynaklar değerlendirilmelidir.

E.1.2. Modern eğitim araçlarının eğitime entegrasyonu

Programlar, öğrencilerin almış oldukları eğitimin ihtiyaçlarına göre modern öğrenme araçlarını kullanmayı öğrenebilecekleri olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır. Programa özgü becerileri kazandırmak üzere yapılacak uygulamaların tanımlı olması gereklidir. Bu uygulamaların yeterliliği konusunda şüpheler veya geri bildirimler var ise iyileştirme, finansal kaynak vb. çalışmalar hakkında bilgi verilmesi beklenmektedir.

E.1.3. Kütüphane olanakları

Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır. Üniversite kütüphanesinin programın ihtiyacı olan eğitim materyalini sağlama konusunda yeterliliği değerlendirilmelidir. Bu bölümde kaynak ihtiyacı, kitap yazım ihtiyacı vb. değerlendirmeler de aktarılabilir.

E.1.4. Sosyal, kültürel, sportif faaliyetler

Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak, mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapının değerlendirilmesi beklenmektedir.

E.1.5. Tesis ve altyapılar (Yemekhane, yurt, teknoloji donanımlı çalışma alanları, mediko vs.)

Öğrencilerin ihtiyacı olan yurt, yemekhane ve teknoloji donanım alanlarının yeterliliği konusunda sistematik değerlendirmelerin ve öğrenci geri bildirimlerine göre analizlerin yapılması, bu doğrultuda iyileştirmeye yönelik faaliyetlerin düzenlenmesi beklenmektedir.

E.1.6. Öğrenme alanlarında güvenlik önlemleri

Öğretim ortamında ve öğrenci laboratuvarlarında gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır. Öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği konusunda eğitimlerini, öğrenim sürelerinde tamamlamış olmaları beklenmektedir. Öğrencilerin, güvenlik riski olan alanlarda çalışmalar gerektiğinde, bu konuda ön bilgilendirme ya da eğitimlerinin tamamlanmış olduğu konusunda kayıtların tutulması, gerekli önlemlerin alınması ve alınan önlemlerin açıklanması beklenmektedir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Programın eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürebilmek için uygun nitelik ve nicelikte öğrenme kaynağı (sınıf, laboratuvar, kütüphane, stüdyo gibi yapılar, ders kitapları, insan kaynakları, öğrenme desteği vb.) bulunmaktadır.
2. Öğrencilerin modern eğitim araçlarını kullanmalarına yönelik olanaklar sunulmaktadır.
3. Kütüphane olanakları, eğitim kaynaklarına ulaşım yeterlidir.
4. Öğrencilerin, öğrenme alanlarında güvenliğini sağlamak üzere uygulamalar mevcuttur.
5. Öğrencilere sunulan hizmetlerle ilgili öğrenci geri bildirim alınmaktadır.
6. Sosyal ve kültürel aktiviteler için altyapı yeterlidir.
7. Yurt, yemekhane, mediko vb. altyapılar yeterlidir.
8. Altyapı olanaklarının yeterliliği izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
9. PUKÖ döngüleri ile iyileştirmeler yapılmaktadır.
10. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda

geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- Öğrenme kaynakları ve bu kaynakların yeterlilik durumu.
- Öğrenme kaynaklarına erişim.
- Öğrenme kaynaklarının program güncellemelerine göre yeterliliğinin analizi.
- Öğrenme kaynaklarının program gelişimi ile ilişkili olarak (örneğin; öğrenci sayısındaki artış ile öğrenme kaynaklarındaki artış arasındaki ilişki gibi). yeterliliğinin analizi.
- E-öğrenme/ modern öğrenme araçlarının kullanımına yönelik uygulamalar.
- Paydaş katılımına ilişkin kanıtlar.
- Öğrencilere sunulan hizmetlerle ilgili öğrenci geri bildirim araçları (anketler vb.).
- PUKÖ döngüsü iyileştirmeleri.
- Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.

E.1.7. Engelsiz Üniversite

Programın engelsiz üniversite kapsamında yapmış olduğu altyapı düzenlemeleri, eğitim olanakları ve sunulan diğer hizmetleri açıklaması beklenmektedir. Programdaki engelli öğrenciye göre altyapı olanaklarının yeterliliği değerlendirilmelidir.

Programın olgunluk seviyesi

1. Özel gereksinim gerektiren öğrenciler için altyapı olanakları (birim ve ilgili kampüs bağlamında) yeterlidir.
2. Özel gereksinim gerektiren öğrenciler için eğitim olanakları yeterlidir.
3. Özel gereksinim gerektiren öğrencilerden olanakların yeterliği konusunda geri bildirim alınmaktadır.
4. Özel gereksinim gerektiren öğrencilerin ihtiyaçları izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
5. PUKÖ döngüleri ile iyileştirmeler yapılmaktadır.
6. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- Özel yaklaşım gerektiren öğrencilerle ilgili uygulamalar (kurullarda temsil, engelsiz üniversite uygulamaları vb.).
- Geri bildirim araçlarına ait kanıtlar.
- İzleme ve değerlendirme kanıtları.
- PUKÖ döngüsü iyileştirmeleri.
- Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.

E.1.8. Rehberlik, psikolojik danışmanlık, mentörlük vb.

Bu bölümde kariyer ya da akademik danışmanlık dışında öğrencilerin programa adaptasyon, kişisel gelişimi, aidiyet duygusunu yerleştirmek üzere uygulanan yaklaşımlar açıklanmalıdır. Kurumsal olarak yürütülen rehberlik ya da psikolojik danışmanlık gibi faaliyetlerin yanı sıra programların öğrencilere sunmak üzere özgün olarak geliştirmiş oldukları mentörlük veya akran atama vb. uygulanan yöntemlerin açıklanması beklenmektedir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Öğrencilere rehberlik, psikolojik danışmanlık veya mentörlük hizmeti sunulmak üzere planlama mevcuttur.
2. Rehberlik, psikolojik danışmanlık veya mentörlük hizmeti sunulmaktadır.
3. Sunulan hizmetlerle ilgili öğrenci geri bildirim araçları (anketler vb.) kullanılmaktadır.
4. İzleme ve değerlendirme yapılmaktadır.
5. PUKÖ döngüleri ile iyileştirmeler yapılmaktadır.
6. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Rehberlik, psikolojik danışmanlık veya mentörlük ile ilgili uygulama esasları, yönetmelik vb.*
- *Hizmet alan öğrencilere ait kayıtlar.*
- *Geri bildirim araçlarına ait kanıtlar.*
- *İzleme ve değerlendirme kanıtları.*
- *PUKÖ döngüsü iyileştirmeleri.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

E.1.9. Mezun izleme sistemi

Programların mezunları ile iletişimlerini geliştirmesi, mezunların çalışma şartları ve çalıştıkları sektörler hakkında bilgi toplamaları ve elde edilen çıktıları değerlendirmeleri gereklidir. Kariyer Planlama Koordinatörlüğü'nün ya da mezun derneğinin çalışmalarının bu ölçüte hizmet etmesinin yanı sıra programların da mezunlarını izlemek üzere geliştirmiş olduğu yöntemlerin açıklanması beklenmektedir. Mezunlarla iletişim, mezunların sektör dağılımı, iş bulma süreleri ve mezuniyetten sonra yaşam boyu öğrenmeye yönelik katıldıkları mesleki gelişim eğitimleri vb. alanlarda mezun profili analizi yapılması beklenmektedir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Kurumsal izleme esas alınmaktadır.
2. Mezun izleme sistemi sistematik olarak uygulanmaktadır.
3. Mezun izleme ve eğitim amaçları arasında ilişki kurulmuştur.

4. Mezunlardan geri bildirimler alınmaktadır.
5. İzleme sonuçlarına göre değerlendirme yapılmaktadır.
6. PUKÖ döngüleri iyileştirmeler yapılmaktadır.
7. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Kariyer Planlama Koordinatörlüğü'nün yürüttüğü sistem dışında mezun izleme sistemi kanıtları.*
- *Mezunların ve iş dünyasının mezun yeterliliklerine ilişkin memnuniyet düzeyi.*
- *Mezun izleme sistemi kapsamında gerçekleştirilen iyileştirme uygulamaları.*
- *İşveren geri bildirimlerine ait kanıtlar.*
- *İzleme sonuçlarının değerlendirmeleri.*
- *PUKÖ döngüsü iyileştirmeleri.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

F. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

Programın araştırma sürecinin değerlendirmesinin yapılması beklenmektedir. Araştırma süreci programın sürekli gelişim odağı, araştırma potansiyeli, araştırma hedefleri, araştırma faaliyetlerinin gerçekleştirildiği, hedeflerin nitelik ve nicelik olarak izlenerek değerlendirildiği ve ulaşılan sonuçların kontrol edilerek ihtiyaç duyulan iyileştirmelerin yapıldığı bir süreç olarak ele alınmalıdır. Programlar performanslarını, kendilerinden daha yüksek araştırma performansına sahip ulusal ya da uluslararası benzer programlarla kıyaslayabilirler.

Programlar araştırma ve geliştirme alanındaki performanslarının öz değerlendirmesinde; ulusal hakemli dergilerde yayımlanmış öğretim elemanı başına düşen yayın sayısı, SCI, SCI-Expanded, SSCI ve AHCI endeksli dergilerde yayımlanmış öğretim elemanı başına düşen yayın sayısı, en yüksek %10'luk dilimde atıf alan yayın sayısı, başvuru patent, faydalı model veya tasarım sayısı, sonuçlanan patent, faydalı model veya tasarım sayısı, TÜBİTAK tarafından verilen ulusal ve uluslararası araştırma bursu sayısı, TÜBİTAK tarafından verilen ulusal ve uluslararası destek programı sayısı, ulusal ve uluslararası özel veya resmi kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenen Ar-Ge projesi sayısı, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde (TGB) istihdam edilen doktora programlarına kayıtlı öğrenci sayısı, üniversite laboratuvarlarında Ar-Ge, inovasyon ve ürün geliştirme kapsamında sunulan hizmet sayısı, YÖK 100/2000 Projesi doktora bursiyeri sayısı, YÖK-YUDAB Programı bursiyer sayısı gibi göstergelerden faydalanabilirler. Bu başlıklar, YÖK Üniversite İzleme ve Değerlendirme Göstergelerinde mevcuttur. Detaylı bilgi için bakınız; <https://www.yok.gov.tr/universiteler/2018-izleme-ve-degerlendirme-raporlari>.

F.1 Araştırma Stratejisi ve Hedefleri

Stratejik planda kurumsal hedefler esas alınarak programın belirlemiş olduğu stratejiler ve hedefler açıklanmalıdır. Programlar kendi belirledikleri ve stratejik planda yer almayan diğer hedefleri için gerekçelerini, iç ve dış paydaş katkılarını vurgulayabilirler.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Programın araştırma stratejisi ve hedefleri tanımlıdır.
2. Araştırma alanlarının belirlenmesinde dış paydaş katılımı vardır.
3. Araştırma hedeflerine ulaşma seviyesi izlenmektedir ve değerlendirilmektedir.
4. PUKÖ döngüleri ile iyileştirmeler yapılmaktadır.
5. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Araştırma stratejisi ve hedeflerini belirlemeye yönelik kanıtlar.*
- *İç ve dış paydaş katılımını gösteren kanıtlar.*
- *Araştırma hedeflerini izleme ve değerlendirmeye yönelik uygulamalar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

F.2 Araştırmaların yerel/ bölgesel/ ulusal kalkınma hedefleriyle ilişkisi

Araştırma faaliyetlerinin DEÜ kurumsal öncelikli alanları ile ilişkili olması beklenmektedir. Bunun dışında dış paydaşlarla belirlenmiş olan araştırma alanları ve bu alanlarda gerçekleştirilen projeler açıklanmalıdır. Bölgesel ya da yerel kalkınma hedefleri ile ilişkili projeler açıklanabilir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Araştırma faaliyetleri ulusal ve uluslararası önceliklerle ilişkilidir.
2. Araştırma faaliyetleri yerel/ bölgesel kalkınma hedefleri ile ilişkilidir.
3. Araştırma faaliyetlerinin başarı seviyesi izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
4. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Kalkınma hedefleriyle uyumlu araştırma faaliyetleri.*
- *Paydaş katılımına ilişkin kanıtlar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

F.3 Araştırma Kaynakları

Program, araştırma hedefi ve stratejisi ile ilişkili araştırma ve geliştirme faaliyetleri gerçekleştirmek üzere uygun fiziki altyapıya sahip olmalıdır. Laboratuvar, ekipman, bilimsel kaynaklar vb. fiziki altyapının yeterliliği değerlendirilmelidir. Altyapıda, gelişmesi gereken alanlar veya ihtiyaçlar açıklanmalıdır. Programda yürütülen araştırma faaliyetlerinin finansal kaynakları (iç ve dış) irdelenmeli ve bu faaliyetlerin ne kadarının dış kaynaklarla gerçekleştirildiği belirtilmelidir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Araştırma hedefleri ile araştırma altyapısı uyumludur.
2. Araştırma altyapısı iç paydaşların etkin kullanımına açıktır.
3. Araştırma faaliyetlerinde dış kaynak desteği vardır.
4. Araştırma kaynaklarının yeterliliği izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
5. İzleme sonuçlarına göre önlemler alınmaktadır.
6. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Araştırma-geliştirme altyapısı ve gelişimine ilişkin kanıtlar.*
- *Araştırma-geliştirme bütçesi ve dağılımı.*
- *Öncelikli araştırma alanlarına ayrılan bütçe.*
- *Araştırma-geliştirme kaynaklarının etkin kullanımını sağlayan uygulamalar.*
- *Araştırma çerçevesinde yapılan stratejik ortaklıklar (Kamu veya özel).*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; program ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

F.4 Lisansüstü eğitim

Lisansüstü eğitim araştırma performansını doğrudan etkilemektedir. Lisansüstü eğitim ile araştırma hedefleri, stratejiler ve faaliyetler arasındaki ilişkilerin açıklanması beklenmektedir. Lisansüstü eğitim yüksek lisans, doktora ve doktora sonrası seviyede değerlendirilmelidir. Doktora mezun sayıları üniversite sıralamalarında önemli bir performans göstergesidir. Bu nedenle doktora mezun sayısını arttırmaya yönelik faaliyetlerin planlanması önemlidir.

F.4.1 Lisansüstü programlar

Lisansüstü program sayıları, eğitim amacı, program çıktıları, eğitim programının niteliği (yabancı dil, yetkinlik) ve planlanan yeni programlar açıklanmalıdır. Program güncellemesi ya da yeni program önerilerinde iç ve dış paydaş katılımı hakkında bilgi verilmelidir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Lisansüstü eğitim programı, program amaçları ve program çıktıları belirlenmiştir.

2. Öğrenci kabul şartları belirlenmiştir.
3. Lisansüstü tez danışmanı atama şartları belirlenmiştir.
4. Lisansüstü eğitimden mezuniyet şartları belirlenmiştir.
5. Program güncellemeleri paydaş katılımı ile yapılmaktadır.
6. Programın yeterliliği izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
7. İzleme sonuçlarına göre önlemler alınmaktadır.
8. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Lisansüstü program sayıları.*
- *İzleme, güncellemeye ait kanıtlar.*
- *Paydaş katılımına ilişkin kanıtlar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

F.4.2 Öğrencinin programa kabulü ve mezuniyet şartları

Lisansüstü eğitime kabul şartları, öğrencilerin programa kabulünde uygulanan ölçme değerlendirme yöntemleri açıklanmalıdır. Yabancı öğrenci kabulü ve şartları da bu bölümde açıklanmalıdır. Tez danışmanı seçimi/ atama, ders seçiminde yapılan danışman yönlendirmeleri belirtilmelidir. Lisansüstü öğrenci niteliğini ve niceliğini arttırmak üzere planlamalar yapılmalıdır. Öğrencilerin programdan mezuniyet şartlarındaki tanımlamalar ve uygulamaları hakkında bilgi verilmelidir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Lisansüstü eğitime kabul şartları belirlenmiştir.
2. Lisansüstü tez danışmanı atama şartları belirlenmiştir.
3. Lisansüstü eğitimden mezuniyet şartları belirlenmiştir.
4. Lisansüstü eğitimin kalitesi izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
5. İzleme sonuçlarına göre önlemler alınmaktadır.
6. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Lisansüstü programa ait kabul şartlarının uygulandığına dair kanıtlar.*
- *Tez danışmanı atama uygulamalarına ait kanıtlar.*
- *İzleme, güncellemeye ait kanıtlar.*
- *Paydaş katılımına ilişkin kanıtlar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

F.4.3 Lisansüstü eğitim performansı

Programa başvuran öğrenci sayısı ile kabul edilen öğrenci sayısı, eğitimine devam eden öğrenci sayıları, mezun sayıları ve programdan ayrılan öğrenci sayıları vb. lisansüstü eğitimdeki başarı göstergeleri irdelenmelidir. Doktora programlarında eğilimler ve post-doc imkânları ile öğrencilere sağlanan finansal kaynaklar, altyapı olanakları, lisansüstü çalışmaların finansal kaynakları değerlendirilmelidir. Lisansüstü tez çalışmalarından üretilen çıktılar (yayın, patent vb.'de) açıklanmalıdır.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Lisansüstü eğitimde performans izlemeye yönelik planlama mevcuttur.
2. Lisansüstü eğitimde performans izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
3. İzleme sonuçlarına göre önlemler alınmaktadır.
4. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Lisansüstü eğitimin araştırma yeterliliğine katkısını gösteren kanıtlar.*
- *Performans göstergeleri.*
- *Lisansüstü öğrenci sayıları, öğrenci/ öğretim üyesi sayısı.*
- *Lisansüstü çalışmalara ait çıktılar.*
- *Yabancı uyruklu öğrenci sayıları.*
- *Post-doc programlara ilişkin uygulamalar.*
- *YÖK 100/2000 deki öğrenci sayısı.*
- *Paydaş katılımına ilişkin kanıtlar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

F.5 Öğretim elemanlarının araştırma yetkinliğinin geliştirilmesi

Öğretim üyelerinin araştırma yetkinliğini geliştirmek üzere planlamalar, uygulamalar açıklanmalıdır. Bilimsel etik, proje yazımı, bilimsel makale yazımı vb. konularda yapılan planlı/ takvimli eğitimler, seminer vb. faaliyetler hakkında bilgi verilmelidir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Öğretim elemanlarının araştırma yetkinliğini arttırmaya yönelik planlamalar mevcuttur.
2. Öğretim elemanlarının araştırma yetkinliğini arttırmaya yönelik seminer/ çalıştay vb. uygulamalar mevcuttur.
3. Öğretim elemanlarının araştırma yetkinliği izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
4. PUKÖ döngüleri ile iyileştirmeler yapılmaktadır.
5. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda

geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Araştırma yetkinliğini arttırmaya yönelik eğitim planı.*
- *Gerçekleştirilen eğitimler.*
- *Düzenlenen eğitimlerdeki katılımcı sayıları.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

F.6 Araştırma Performansı

Programların yıllık olarak araştırma performansını değerlendirmesi beklenmektedir. Stratejik planda belirlenen araştırma performansı göstergelerine, programın belirlediği özgün performans göstergelerine göre değerlendirme yapılmalıdır. Proje, yayın, bildiri ve patent gibi araştırma çıktıları değerlendirilmelidir. Bu çıktıların kategoriye göre sayıları, çıktı/öğretim üyesi olarak irdelenmelidir. Programlar performanslarını, kendilerinden daha yüksek araştırma performansına sahip ulusal ya da uluslararası benzer programlarla kıyaslayabilirler. Stratejik plan ya da programa özgü belirlenmiş performans göstergelerindeki başarı oranları değerlendirilmelidir. Başarılamayan göstergeler irdelenmelidir. Performans iyileştirmeye yönelik önleyici/ iyileştirici faaliyetler açıklanmalıdır.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Öğretim elemanlarının araştırma performansının izlenmesine ve değerlendirmesine yönelik planlama vardır.
2. Öğretim elemanlarının araştırma performansı sistematik olarak izlenmektedir.
3. İzleme sonuçlarına göre değerlendirme yapılmaktadır.
4. PUKÖ döngüleri ile iyileştirmeler yapılmaktadır.
5. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Akademik personelin araştırma-geliştirme performansını izlemek üzere geçerli olan tanımlı süreçler.*
- *Akademik personelin araştırma-geliştirme performansını takdir-tanıma ve ödüllendirmek üzere yapılan uygulamalar.*
- *Araştırma-geliştirme hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını izlemek üzere oluşturulan mekanizmalar.*
- *Araştırma-geliştirme süreçlerine ilişkin yıllık öz değerlendirme raporları ve iyileştirme çalışmaları.*
- *Programın araştırma ve geliştirme performansını izlemek üzere kullandığı kanıtlar (ulusal veya uluslararası akran program performansları vb.)*
- *Paydaş katılımına ilişkin kanıtlar.*

- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

G. TOPLUMSAL KATKI

G.1. Toplumsal Katkı Stratejisi

Üniversitelerin, araştırma ve eğitim gibi temel faaliyetlerinin yanı sıra topluma katkı politikalarını, stratejilerini ve hedeflerini planlayarak uygulamaları beklenmektedir. Üniversitemizin stratejik planında hedeflenen toplumsal katkı faaliyetlerine, program ve birimlerin (Fakülte/ Enstitü/ Yüksek okul) katkılarının olması gereklidir. Bu amaçla, programların, stratejik plan esas alınarak toplumsal katkı planları ve hedeflerini oluşturmaları gereklidir. Bu tür faaliyetleri yürüten programların ise toplumsal katkı planlarını oluşturmadaki stratejilerini, planlama yöntemleri ile yürüttükleri faaliyetleri ile varsa geri bildirim, çıktı vb. açıklamaları beklenmektedir.

Programlar toplumsal katkı, topluma hizmet veya sosyal sorumluluk kapsamındaki performanslarını değerlendirirken sosyal sorumluluk projesi sayısı, dezavantajlı gruplara yönelik sosyal entegrasyon ve kapsayıcılığa ilişkin yapılan faaliyet sayısı, Üniversitenin engelsiz üniversite ödülü, engelsiz bayrak ödülü, engelsiz program nişanı ve engelli dostu ödülü almasına yönelik verilen katkılar, Üniversitenin sıfır atık, yeşil kampüs ve çevrecilik alanlarında ödül almasına verilen katkı, Üniversitenin yeşil, çevreci üniversite endeksindeki sıralamasına katkı verebilecek çalışmalar göz önünde bulundurulabilir. Bu başlıklar, YÖK Üniversite İzleme ve Değerlendirme Göstergelerinde mevcuttur. Detaylı bilgi için bakınız: <https://www.yok.gov.tr/universiteler/2018-izleme-ve-degerlendirme-raporlari>.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Programda toplumsal katkı için strateji, politika veya plan bulunmaktadır.
2. Toplumsal katkı faaliyetleri stratejik plan ile uyumludur.
3. Toplumsal katkı strateji, politika veya planları iç ve dış paydaş katılımı vardır.
4. Toplumsal katkı faaliyetleri planlara uygun olarak yürütülmektedir.
5. Toplumsal katkı faaliyetlerinden geri bildirim alınmaktadır.
6. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Toplumsal katkı politikası.*
- *Toplumsal katkı stratejisi ve hedefleri.*
- *Toplumsal katkı politikası ile eğitim-öğretim ve araştırma politikalarının ilişkilendirilmesi.*
- *Toplumsal katkı faaliyetlerinin stratejik planla uyumu.*
- *Yerel, bölgesel ve ulusal kalkınma hedefleriyle uyumlu olarak gerçekleştirilen toplumsal katkı faaliyetleri.*
- *Paydaş katılımına ilişkin kanıtlar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda*

geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.

G.2. Toplumsal katkı faaliyetlerinin yönetimi

Toplumsal katkı faaliyetlerinin planlanmasında ve yönetiminde iç ve dış paydaş katılımı, programa ait komisyonlar, faaliyetlerin yürütülmesinde görev dağılımı, katılımcıların belirlenmesi ve çıktılarının değerlendirilmesi beklenmektedir. Yürütülen faaliyetin hedeflerine ulaşım derecesi ve faaliyetten faydalananların memnuniyet derecesi değerlendirilmektedir. Bu tür faaliyetlerin sürekliliğini sağlamak üzere uygulanan yöntemler açıklanmalıdır.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Toplumsal katkı faaliyetleri için bir yönetim sistemi mevcuttur.
2. Toplumsal katkı faaliyetlerinin gerçekleştirmelerinde iç ve dış paydaş katılımı vardır.
3. Toplumsal katkı faaliyetlerinin çıktıları değerlendirilmektedir.
4. Toplumsal katkı faaliyetlerinden faydalananların memnuniyetleri değerlendirilmektedir.
5. Faaliyetlerin izleme ve değerlendirmelerine göre önlemler alınmaktadır (PUKÖ döngüsü tamamlanmaktadır).
6. Önlemler bir sonraki faaliyete aktarılmaktadır.
7. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Toplumsal katkı yönetim sistemi.*
- *Toplumsal katkı faaliyet listesi.*
- *İç paydaş görev dağılımı.*
- *Faaliyet katılımcı listesi.*
- *Memnuniyet ölçme araçları ve çıktıları.*
- *Çıktıları değerlendirme yöntemi.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

G.3. Toplumsal Katkı Kaynakları

Toplumsal katkıların sürekliliğini sağlamak üzere, insan, altyapı ve finansal kaynakların yeterliliği, ihtiyaç analizleri ve bu kaynakları elde etmek için izlenecek yol veya planlamaların değerlendirilmesi beklenmektedir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Toplumsal katkı faaliyetleri için kaynaklar tanımlıdır.
2. Toplumsal katkı faaliyetlerinin sürekliliği için kaynak ihtiyaç analizi yapılmıştır.
3. İhtiyaç analizine göre kaynak yaratmak üzere planlamalar mevcuttur.
4. Planlamalarda iç ve dış paydaş katılımı vardır.
5. Toplumsal katkı faaliyetlerinin sürekliliği için analizler yapılmalıdır.

6. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Toplumsal katkı kaynakları.*
- *Kaynak ihtiyaç analizi ve gerçekleştirilmeler.*
- *İç ve dış paydaş katılımına ait kanıtlar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

H. YÖNETİM SİSTEMİ

H.1. Organizasyon yapısı

Programın yönetim sisteminde yer alan program yöneticileri, komisyonlar, çalışma gruplarının birbirleri ile ilişkilerini gösteren bir organizasyon şemasının olması gereklidir. Organizasyonda yer alan her bir birimin sorumlusu, görevleri ve kriterleri tanımlı olmalıdır. Görev atamalarında yeterlilik, iç veya dış eğitim ihtiyaçları belirlenmelidir. İhtiyaç analizine göre değerlendirmeler yapılmalıdır.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Program yönetimini tanımlayan organizasyon şeması mevcuttur.
2. Program yönetiminde yer alan iç ve dış paydaşların görev tanımları ve yöneticileri tanımlıdır.
3. Program yönetiminde görev alacak paydaşların görevlendirme kriterleri tanımlıdır.
4. Program yönetimi organizasyon şemasına uygun olarak yürütülmektedir.
5. Görevlendirmeler belirlenen kriterlere uygun olarak yapılmaktadır.
6. Yönetim birimlerinin (komisyon, çalışma grubu vb.) faaliyetleri izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
7. Yönetim sisteminde yer alan personelin, yönetim yeterliliği ve performansları izlenmekte ve değerlendirilmektedir.
8. Değerlendirme ve izlemlere göre önlemler alınmaktadır (PUKÖ).
9. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Yönetim modeli ve organizasyon şeması.*
- *Görevlendirme kriterleri.*
- *Performans izleme ve değerlendirmeye yönelik kanıtlar.*
- *Paydaş katılımına ilişkin kanıtlar.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*

H.2. Kaynakların Yönetimi

Programın kalitesinin sürdürülebilmesi için insan, altyapı ve finansal kaynakların yeterliliği, ihtiyaç analizleri ve bu kaynakları elde etmek için izlenecek yol veya planlamaların değerlendirilmesi beklenmektedir. Kaynak yönetimi, eğitim, araştırma ve yönetim sistemi alanlarını kapsayacak şekilde insan kaynakları, altyapı ve finansal kaynaklar olarak değerlendirilmelidir.

Programın olgunluk seviyesi;

1. Program yönetimi için kaynaklar tanımlıdır.
2. Program kalitesinin sürekliliği için kaynak ihtiyaç analizi yapılmıştır.
3. İhtiyaç analizine göre kaynak yaratmak üzere planlamalar mevcuttur.
4. Planlamalarda iç ve dış paydaş katılımı vardır.
5. Planlamalara uygun olarak insan, altyapı ve finansal kaynaklar yaratılmıştır.
6. Gerçekleştirilmeyen kaynak ihtiyaçları için değerlendirme yapılmıştır.
7. İzleme ve değerlendirmelere göre önlem alınmaktadır.
8. Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalar mevcuttur.

Kanıtlar;

- *Kaynak yeterliliği değerlendirme çıktıları.*
- *Kaynakların yönetimine ilişkin karar alma süreçleri ve uygulamalar.*
- *Finansal kaynakların dağılımı (gelirler ve giderler bazında ayrı ayrı) ile programın stratejisinin uyumu.*
- *Finansal kaynakların etkin ve verimli kullanıldığını gösteren kanıtlar.*
- *Finansal kaynaklardaki çeşitlilik.*
- *Finansal kaynakların planlama, kullanım ve izleme uygulamalarının kurumun stratejik planı ile uyumu.*
- *Paydaş katılımına ilişkin kanıtlar.*
- *İzleme –değerlendirme ve önlem almaya yönelik kanıtlar PUKÖ döngüleri.*
- *Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra; programın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar.*